



MARIESTAD

Drift- och investeringsbudget 2016

och flerårsplan 2017-2018

Ks 2015-06-01

Innehållsförteckning

	Sidan
Budgetkommentarer	1-4
Resultat- och balansbudget	5-9
Kommunstyrelse	10-14
Överförmyndare	15
Revisionen	16
Teknisk nämnd	17-19
Avfallsnämnd	20-21
Utbildningsnämnd	22-25
Socialnämnd	26-29
Miljö- och byggnadsnämnd	30-31
Investeringar	32
Totalt ramförslag	33-36
Sammanfattning mål och vision	37-44

Budgetkommentar

Budgetförslaget i korthet

Socialnämnden samt Utbildningsnämnden får tillskott för demografiska förändringar samt ett drogförebyggande projekt. Kommunstyrelsens nämnd samt miljö- och byggnadsnämnden får ramminskningar. Samtliga nämnder får kostnadstäckning för löneökningar.

Det finns en buffert under kommunstyrelsen med 6 100 mnkr för strategiska satsningar varav 600 tkr är för socioekonomiska projekt.

Budgeten finansieras genom förbättrat läge på skatt och utjämningsbidrag samt förväntat lägre kostnader och effektiviseringar. Dessa intäkter på 20-25 mnkr 2016 och framåt förväntas nås genom lägre sjukskrivnings- och inköpskostnader samt genom ett antal andra uppdrag. (se *specifikationer drift i resultatbudgeten*). Effekten är i dagsläget osäker men avgörande för att kunna nå det budgeterade resultatet.

Balanskravet

Årsresultaten för perioden, förändringen av eget kapital, beräknas till 15,7 mnkr för 2016, 1,8 mnkr för 2017 och 0,2 mnkr för 2018, totalt 17,7 mnkr.

Kommunen uppfyller, med denna förutsättning, i den nu lagda budgeten för 2016 det årliga balanskrav som riksdagen beslutat om.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. Avsikten är att dagens medborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop eller skjuta upp betalningar till framtida generationer. Det förutsätter positiva resultat så att vi över tiden sparar pengar för att klara framtida pensionskostnader och investeringar samt kan hantera oförutsedda händelser.

Om både verksamhets- och de finansiella målen är uppfyllda kan kommunen anses ha klarat kravet på god ekonomisk hushållning. Resultatnivåerna för budgetperioden är för låga i förhållande till de planerade investeringarna vilket innebär att ekonomin urholkas. Detta är inte förenligt med god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har hittills beslutat att reservera 28,6 miljoner kr från tidigare resultat till en resultatutjämningsreserv (RUR). 4,1 miljoner utnyttjades 2014 för att uppfylla balanskravet så behållningen är nu **24,5 mnkr**. RUR är inte

resultatpåverkande utan en del av eget kapital och är ett sätt att, om möjlighet finns, reservera medel för att täcka underskott vid senare tillfällen. Det finns dock vissa restriktioner för de kommuner, som Mariestad, vilka har en negativ soliditet när hänsyn tas till pensionsskulden.

Målstyrning

Varje nämnd beslutar varje år om fem mål som ska bidra till förverkligandet av Vision 2030. Målen ska vara formulerade utifrån s k SMART-kriterier, d v s vara Specifika, Mätbara, Accepterade, Realistiska och Tidssatta.

Uppföljning av målen sker sedan i samband med att budgeten följs upp, d v s i prognosarbetet, i delårsrapport samt i årsredovisning. Enligt tidigare beslut så utvärderas nu målstyrningsprocessen. Det kommer förslag på en vidareutveckling av målstyrningsmodellen under hösten 2015.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har beslutat om två långsiktiga finansiella mål som kommunen ska sträva mot:

- Kommunen ska ha ett resultat som motsvarar 1,0 % av kommunalskatt och statsbidrag (Kf beslutade att sänka detta mål från 2% till 1 % i nov 2014)
- Soliditeten ska öka varje enskilt år. De finansiella målen avser resultatet i bokslutet. I beslutad budget för 2016 uppnås det nya resultatmålet på 1 % men inte målet om ökad soliditet. Soliditeten kommer minska över tid om investeringarna ligger kvar på en hög nivå och resultatet inte ökar. Det målet kommer inte uppfyllas under budgetperioden.

Finansiella mål	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Vsh netto-kostn. o finansnetto i % av skatt och statsbidrag: Av KF antaget mål Uppnått mål	98 % Nej (100%)	99 % Nej	99 % Ja	100 % Nej	100 % Nej
Ökad soliditet Uppnått mål	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

Skatteintäkter

Budgetförslaget baseras på **skattesatsen 21:26**. Ingen förändring från 2015. Mariestads intäkter från skatt och inkomstutjämning styrs i huvudsak av två faktorer, kommunens invånarantal och utvecklingen av skatteunderlaget i riket. Skatteintäkterna är utifrån aprilprognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och bygger på ett prognostiserat antal invånare 1/11-2015 på 23 950 personer.

Prognos för utveckling av kommunalskatten (%)	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Enligt regeringen (Budgetprop april 2015)	5,7	5,3	4,7
Enligt SKL (feb 2015)	5,1	4,5	4,3
Enligt SKL (april 2015 inkl BP)	5,4	4,3	4,2

Kommunalekonomisk utjämning

Kommunerna är garanterade upp till 115 % av medelskattekraften (rikets beskattningsbara inkomster per invånare). Räcker inte anslaget nivå till att finansiera den garanterade nivån justeras detta genom att kommunerna själva får betala en regleringsavgift. Om det tvärtom blir ett överskott får kommunerna ett regleringsbidrag.

Samtliga statsbidrag fördelas utifrån invånarantalet den 1/11 året innan.

Invånarantal 1/11 året innan	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Underlag för beräkning av statsbidrag	23782	23882	23950	24000	24050

Statsbidrag Kronor per invånare	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Inkomstutjämningsbidrag	9395	9361	9373
Regleringsbidrag/-avgift	-238	-437	-702
Kostnadsutjämning	-1263	-1305	-1344
LSS-bidrag	704	704	704
Fastighetsavgift	1770	1767	1763
Strukturbidrag	104	104	104
Summa bidrag och utjämn.	10 473	10 194	9898

Kapitalkostnader

Avskrivningar har beräknats enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) rekommendation om ekonomiska livslängder samt med vissa egna bedömningar. Avskrivningen påbörjas samma år som investeringen. Intern ränta är 2,5 % 2015.

SKLs förslag om internränta för 2016 kommer först i dec 2015.

Internräntan är den ränta verksamheterna får betala för sina investeringar, en kostnad i verksamheterna hos respektive nämnd vilket budgetramen också är baserad på. Motbokningen är den centrala posten Intern ränta.

Arbete pågår med att införa komponentavskrivning som modell, detta kommer över tid medföra förändrade kapitalkostnader jämfört med idag.

Kommunens personal och organisation

Pensionsavgångarna bland kommunens anställda innebär att ca en tredjedel av personalen behöver ersättas de kommande 10 åren. År 2016 är hälften av kommunens anställda 50 år eller äldre.

Genom bla kommunikativt, tydligt och entusiasmerande ledarskap vill vi öka våra medarbetares delaktighet och engagemang samt använda och utveckla deras kompetens. Tydliga mål och uppdrag, intressanta arbetsuppgifter, god upplevd hälsa kombinerat med låg sjukfrånvaro, trivsel i arbetsgruppen och kompetensutveckling är viktiga faktorer.

Verktygen för att nå målet är att dels fokusera aktivt på hälsopåverkande faktorer och dels fokusera på utveckling av våra chefers/ledares och medarbetares förmåga att kommunicera, skapa engagemang, delaktighet och samverkan. Kommunen måste fortsätta att arbeta för att långsiktigt kunna vara en attraktiv arbetsgivare bland annat genom insatser för generations- och kompetensväxling samt minskad sjukfrånvaro. Dels genom att ge den personal som redan arbetar inom kommunen möjligheter till kompetensutveckling och dels för att behålla och rekrytera nya medarbetare. Arbetet med att långsiktigt öka antalet heltidstjänster pågår. Arbete med att förbättra hälsan och minska sjukfrånvaron pågår.

Män och kvinnor

Av kommunens anställda är ca 80 % kvinnor och 20 % män. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är för samtliga ca 90 %.

Hälsoarbete

Hälsoarbetet intensifieras och fortsätter med insatser inom områdena systematiskt och promotivt arbetsmiljö- och hälsoutvecklingsarbete samt åtgärder mot ökad sjukfrånvaro. Målet är att öka frisknärvaron/minska sjukfrånvaron och öka trivsel

och tillfredsställelse i arbetet. Redskapen för detta är till exempel hälsoprofilbedömningar, hälsoplaner, hälsosamtal, kartläggning och analys av korttidsfrånvaro. Införande av någon form av ”hälsokontrakt” utreds.

Chefssupportprogramet för utveckling av hälsofrämjande ledarskap slutförs. Resultaten redovisas i årliga hälsobokslut.

Ledarskaps- och medarbetarutveckling samt personal- och kompetensförsörjning

Kommunen kommer under 2016 att fortsätta med utveckling av ledarskap och medarbetarskap.

Kompetensförsörjningsbehovet kartläggs och analyseras. Utifrån bland annat generationsväxling och eventuella behov av förändringar avseende kompetensbehov planeras och genomförs aktiviteter och åtgärder. Bland annat fokuseras utveckling av Mariestads kommuns arbetsgivarvarumärke.

Löner och po-pålägg

Medel för löneökningar, enligt centrala avtal, budgeteras centralt i ett utrymme för löneutveckling. För 2016 avsätts 25,5 miljoner kr (helår).

Nuvarande avtal löper ut 2016-04-30 respektive 2017-03-31. From 2017 bör en beredskap byggas upp för att löneavtalen under avtalsperioden kommer att ligga på högre nivåer än under den senaste avtalsperioden. Pålägget för nämndernas personalomkostnader är **38,46 %**.

Pensioner

Från 1 jan. 1998 gäller den sk blandade modellen för redovisning av kommunens pensionsskuld. Det innebär att pensioner intjänade före 1998 ska redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensioner intjänade fr.o.m. 1998 redovisas i balansräkningen som en avsättning. En avsättning är, jämfört med en skuld, ett åtagande som inte i förväg kan fastställas till belopp eller till tidpunkt för betalning.

Kommunens totala pensionsskuld 2014-12-31 uppgår enligt KPAs prognos till **678 miljoner kr**. Några medel finns inte fonderade före 2010 för att möta de betalningar som kommer att uppstå när skulden ska regleras. I samband med att många kommunanställda går i pension de närmaste 10 åren kommer pensionsutbetalningarna att öka kraftigt. De ökade pensionskostnaderna kommer att minska det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter.

I budgeten har upptagits belopp för pensionsavgifter för årets intjänade pensioner, skuld ökning och ränta på tidigare intjänade pensioner samt utbetalning av pensioner enligt det tidigare pensionsavtalet. Av pensionsavsättningarna skall viss del utbetalas som en individuell del enligt de anställdas önskemål. Det är upptaget beräknad löneskatt på intjänade pensioner samt pensionsutbetalningar. Vid utbetalning av de individuella delarna får kommunen betala löneskatten direkt. Löneskatten är 24,26 procent och den ingår även på utgående pensioner i ansvarsförbindelsen.

Pensionsavgångar (65 år)	Inom 2 år	Inom 5 år	Inom 10 år
Totalt kommunen	125 st	300 st	640 st

Verksamheten

Verksamhetens nettokostnader under år 2015 prognostiseras öka med **3,2 %** mot föregående års budget. Skatt-och statsbidragsintäkterna ökar med **5,1 %**.

Nämnderna har fått följande tillskott jämfört med budget 2015 (exklusive resursbudgetmodellen):

- Socialnämnden 4,7 mnkr
- Barn- och utbildningsnämnden 2,6 mnkr.
- Tekniska nämnden 40 tkr
-

Två nämnder har fått minskade ramar jämfört med budget 2015:

- Kommunstyrelsen minus 6,25 mnkr
- Miljö-och byggnadsnämnden minus 0,3 mnkr.

Samtliga nämnder får full täckning för löneökningar enligt centrala avtal. Budgeten för 2015 innehåller en buffert med centralt avsatta medel 6,1 mnkr varav socioekonomiska insatser på 0,6 mnkr. Dessutom ingår rammminskningar på grund av beslut om rationaliseringspaket på **5 mnkr** 2015 och ytterligare **20 mnkr** 2016-2017 med fokus på lägre sjukfrånvaro och lägre kostnader för inköp. Posten för 2016 och framåt är uppdelad i 9 olika uppdrag varav de flesta berör tekniska nämndens budget. **Effekterna av dessa uppdrag och de förväntade intäkterna är i dagsläget osäkra.**

Upplåning och finansiella kostnader

Finansiering av investeringar	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skatteintäkter (mnkr)	76	28	57	49	33
Finansiering via försäljning anläggningstillgångar (mnkr)	0	18	0	0	0
Finansiering via nya långfristiga lån (mnkr)	16	40	260	140	50
Årets nettoinvesteringar (mnkr)	92	86	317	189	83

Den långfristiga skulden uppgår till **337 mnkr** 2014-12-31. **Låneskulden kommer mer än fördubblas de närmaste åren.** Under budgetperioden ökar beräknad upplåning med **450 mnkr** exklusive eventuell tillkommande investering för nytt äldreboende. Den främsta anledningen är investeringar i två nya grundskolor samt förskolor.

Utdelning och borgensavgift bolag

Budgetförslaget innehåller en utdelning från Vänerenergi med totalt 6 mnkr 2015. Dessutom är budgeten baserad på en borgensavgift 0,6 % för bolagen vilket ger ca 3,6 mnkr. Båda posterna ligger på samma nivå som 2015.

Mariestad 28/5 2015

Maria Vaziri
ekonomichef

Resultatbudget 2016, majoritet

ver 5.5

Tkr

	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens intäkter	459 967	520 000	520 000	520 000	520 000
Verksamhetens kostnader	-1 570 505	-1 664 288	-1 702 594	-1 750 333	-1 787 588
Avskrivningar	- 47 440	- 46 000	- 46 000	- 46 000	- 46 000
Verksamhetens nettokostnad	-1 157 978	-1 190 288	-1 228 594	-1 276 333	-1 313 588
Skatteintäkter	908 934	951 674	999 842	1 042 835	1 086 634
Generella statsbidrag och utjämning	246 824	255 073	250 816	244 659	238 045
Finansiella intäkter	9 966	9 150	9 150	9 150	9 150
Finansiella kostnader	- 11 880	- 13 700	- 15 500	- 18 500	- 20 000
Årets resultat	- 4 134	11 909	15 714	1 811	241
Nödvändigt resultat enl. finansiellt mål (1%)	23 115	12 067	12 507	12 875	13 247

Budgetförutsättningar

Nyupplåning 260 mnkr 2016
 Antal invånare 1/11-2015: 23950
 Utdelning Vänerenergi 6 mnkr
 Borgensavgift 0,6%

index E20 1500 tkr ingår i finansiella kostnader
 arbetsgivaravgifter ökar med ca 5,4 mnkr 2016 och framåt
 (kompensation i regleringsbidraget)

Balansbudget

(tkr)

	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Fastigheter och anläggningar	904 726	951 976	1 222 826	1 365 476	1 402 126
Finansiella anläggningstillgångar	91 952	91 926	91 900	91 874	91 848
Summa anläggningstillgångar	996 678	1 043 902	1 314 726	1 457 350	1 493 974
Omsättningstillgångar					
Förråd	31 121	31 400	30 400	30 000	30 000
Kortfristiga fordringar	114 879	174 000	170 000	168 000	168 000
Likvida medel	81 281	16 069	15 462	6 552	9 672
Summa omsättningstillgångar	227 281	221 469	215 862	204 552	207 672
SUMMA TILLGÅNGAR	1 223 959	1 265 371	1 530 588	1 661 902	1 701 646
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	- 4 134	11 909	15 714	1 811	241
Övrigt eget kapital	474 247	470 113	482 022	497 736	499 547
Summa eget kapital	470 113	482 022	497 736	499 547	499 788
Avsättningar					
Avsättning pensioner och löneskatt	94 364	93 864	93 364	92 864	92 364
Summa avsättningar	94 364	93 864	93 364	92 864	92 364
Skulder					
Långfristiga skulder	329 620	357 620	605 620	733 620	771 620
Kortfristiga skulder	329 862	331 865	333 868	335 871	337 874
Summa skulder	659 482	689 485	939 488	1 069 491	1 109 494
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 223 959	1 265 371	1 530 588	1 661 902	1 701 646

Panter och ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna.	677 658	661 948	647 116	641 338	640 322
Borgensåtaganden - varav borgen till kommunägda företag	643 234 596 384	643 234 596 384	643 234 596 384	643 234 596 384	643 234 596 384

Finansieringsbudget

Tkr

	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	- 4 134	11 909	15 714	1 811	241
Justering för av- och nedskrivning	47 440	46 000	46 000	46 000	46 000
Övriga justeringar (reavinst/realförlust)				0	0
Förändring av avsättningar	- 9 183	- 500	- 500	-500	-500
Justering för ej likviditetspåverkande poster	466			0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapita	34 589	57 409	61 214	47 311	45 741
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	43 761	- 59 121	4 000	2 000	0
Ökning/minskning av förråd, varulager, exploatering	-710	- 279	1 000	400	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	46 614	2 003	2 003	2 003	2 003
Kassaflöde från den löpande verksamheten	124 254	12	68 217	51 714	47 744
Investeringsverksamheten					
Bruttoinvestering i materiella anläggningstillgångar	- 92 138	- 93 250	- 316 850	-188 650	-82 650
Erhållna investeringsbidrag, övriga investeringsinkomster	1 135			0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2 386			0	0
Kassaflöde från investeringsinverksamheten	- 88 617	- 93 250	- 316 850	- 188 650	- 82 650
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	146 220	40 000	260 000	140 000	50 000
Amortering/lösen av långfristiga skulder	- 124 715	- 12 000	- 12 000	- 12 000	- 12 000
Övrig förändring av långfristiga skulder	89				
Förändring av långfristiga fordringar, minskning (+)	26	26	26	26	26
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	21 620	28 026	248 026	128 026	38 026
Årets kassaflöde	57 257	- 65 212	- 607	- 8 910	3 120
Likvida medel vid årets början	17 959	75 216	10 004	9 397	487
Likvida medel vid årets slut	75 216	10 004	9 397	487	3 607

Specifikationer - Drift

Tkr

	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens nettokostnad					
Revision	- 758	- 800	- 800	- 800	- 800
KS/ Centralt avsatta medel	- 1 119	- 5 000	- 5 500	- 5 500	- 5 500
Socioekonomiska insatser		- 1 200	- 600	- 1 200	- 1 200
Kommunstyrelse	- 129 209	- 149 700	- 156 059	- 155 859	- 155 859
Kulturnämnd	- 11 897				
Överförmyndare	- 1 058	- 1 200	- 1 200	- 1 200	- 1 200
Teknisk nämnd	- 47 843	- 50 034	- 48 911	- 48 911	- 48 911
Utbildningsnämnd	- 482 448	- 475 419	- 490 704	- 490 704	- 490 704
Drogförebyggande åtgärder			- 400	- 400	- 400
Socialnämnd	- 478 678	- 472 423	- 483 888	- 483 888	- 483 888
Drogförebyggande åtgärder			- 400	- 400	- 400
Miljö- och byggnadsnämnd	- 4 811	- 4 824	- 4 736	- 4 736	- 4 736
Medfinansiering E20	- 1 275	- 5 100	- 5 100	- 5 100	- 5 100
Realisationsvinster/förluster	2 158	5 000			
EPC (energieffektiviseringsprojekt)			400	1 200	1 600
Resursbudgetmodell 2.0		5 000			
Komponentavskrivningar		4 000	5 500	5 000	4 500
Avkastningskrav Fastigheter			2 000	2 000	3 000
Finans			1 000	1 000	1 000
Externförhyring			250	250	250
Internhyror ramfinansiering			1 500	2 500	2 500
Avkastningskrav Inköp			5 000	7 500	7 500
Va/Avfall overheadkostnader			3 500	3 500	3 500
Lägre kostnader Björkgården			1 000	1 000	1 000
Folkhögskolan (Regionen FINSAM)			800	800	800
Tillkommande kapitalkostnader			- 3 700	- 12 600	- 16 300
Pott för löneökningar 2014		- 23 000	- 500	- 500	- 500
Pott för löneökningar 2015		- 19 125	- 20 740	- 20 740	- 20 740
Pott för löneökningar 2016			- 19 200	- 25 500	- 25 500
Delsumma	-1 156 938	-1 193 825	-1 221 488	-1 233 288	-1 236 088
Intern ränta	21 850	22 500	22 500	22 500	22 500
Pris- och löneökningsjustering				- 30 000	- 60 000
Delsumma	21 850	22 500	22 500	- 7 500	- 37 500
Arbetsgivaravgifter:					
PO-pålägg från verksamheten	267 937	266 000	272 000	276 000	280 000
Återbetalning AFA 2004		10 900			
Arbetsgivaravgifter	- 214 726	- 218 500	- 223 000	- 227 400	- 228 400
Pensioner inkl. löneskatt:					
Förvaltningsavgifter	- 665	- 400	- 400	- 450	- 450
Avs.till pensioner, efter 1998	- 39 770	- 42 165	- 43 992	- 45 989	- 48 065
Pensionsutbetalningar, före 1998	- 33 777	- 30 479	- 30 537	- 32 422	- 34 464
Försäkring, komplett. pension	- 1 889	- 4 319	- 3 677	- 5 284	- 8 621
Delsumma	- 22 890	- 18 963	- 29 606	- 35 545	- 40 000
Summa verksamhetens nettokostnad	-1 157 978	-1 190 288	-1 228 594	-1 276 333	-1 313 588

Specifikationer -Övrigt

Tkr

	Bokslut 2014	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skatteintäkter					
Kommunalskatt	908 934	951 674	999 842	1 042 835	1 086 634
Summa	908 934	951 674	999 842	1 042 835	1 086 634
Generella statsbidrag och utjämning					
Inkomstutjämning	211 874	221 888	225 010	224 664	225 421
Kostnadsutjämning	- 31 154	- 29 064	- 30 249	- 31 312	- 32 319
Regleringsavgift/-bidrag	5 518	- 925	- 5 692	- 10 480	- 16 884
Strukturbidrag	2 473	2 484	2 491	2 496	2 501
Fastighetsavgift	42 254	42 402	42 402	42 402	42 402
Bidrag LSS-utjämning	15 859	18 288	16 854	16 889	16 924
Summa	246 824	255 073	250 816	244 659	238 045
Investeringsbudget (majoritetens förslag 18/5)					
Skattefinansierat					
Kommunstyrelse inkl kulturavdelningen	130	3 150	15 200	5 000	5 000
Teknisk nämnd	80 401	43 700	259 950	130 150	39 650
Avfallsnämnd	0	1 000			
Barn- o utbildningsnämnd	2 704	7 300	2 000	14 000	2 000
Socialnämnd	465	2 000	1 000	3 000	1 000
Miljö-och byggnadsnämnd		200	200		
Summa skattefinansierat	83 700	57 350	278 350	152 150	47 650
Taxefinansierat					
Va - avdelningen	8 438	35 000	38 500	35 000	35 000
Avfallsnämnd		900			
Summa taxefinansierat	8 438	35 900	38 500	36 500	35 000
Summa totala investeringar	92 138	93 250	316 850	188 650	82 650

Kommunstyrelsen

Ordförande: Johan Abrahamsson

Kommunchef: Lars Arvidsson Sektorchef: Stefan Wallenå, Kristofer Svensson

Nämndens mål 2016

Mål 1: (fokusområde Boende)

Höja beredskapen vid förfrågan från exploatör.

Etappmål 2016: Utveckla en väg in/lots

Mål 2: (fokusområde Boende)

Revidera översiktsplanen

Mål 3: (fokusområde Boende, Ungdomar och Lärande)

Ökad frisknärvaro

De anställda ska uppleva sin hälsa som god och trivas på sin arbetsplats.

Etappmål 2016: Frisknärvaron ska vara minst 95 procent

Mål 4: (fokusområde Lärande)

Öka antalet eftergymnasiala utbildningsplatser – KY och högskole-/universitetsutbildningar.

Förslag till Mål 5: (fokusområde Boende och Besöksmål)

Öka samordning och marknadsföring av aktiviteter i stadskärnan mellan föreningar, handeln och kommunen.

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen bereder ärenden till kommunfullmäktige och ser till att dessa beslut verkställs, är ansvarig för ekonomi, personalpolitik och samordning av kommunens verksamhet och leder kommunens strategiska planering.

Uppdrag

Sektor ledning bildar tillsammans med utvecklingsenheten, kultur och fritidsverksamheterna kommunstyrelsens förvaltningsområde.

Sektor lednings uppdrag är att, i enlighet med kommunstyrelsens lednings- och styrfunktion, arbeta kommunövergripande för att leda, samordna och utveckla de interna processerna. Sektor ledning ska verka för en helhetssyn på kommunens verksamheter, ekonomi och personal, vilket innefattar ett kommungemensamt arbetssätt samt att beslutade förändringar får genomslag i samtliga förvaltningar och verksamheter. Vidare ansvarar sektorn för ärendeberedningen inom kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges

sektorn för ärendeberedningen inom kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ansvarsområden, information och marknadsföring, kulturfrågor, samt fritidsfrågor och föreningsbidrag.

Sektor ledning har specialistkompetens inom bland annat juridik, kvalitetsutveckling, upphandling, ekonomi, arkiv och personalfrågor. Kontoret är även ett serviceorgan för förtroendevalda.

Sektor samhällsbyggnad arbetar med strategiska frågor, till exempel kommunal utvecklingsplanering, kollektivtrafik, näringslivsutveckling samt turistverksamhet.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

I budgetförslaget ska kommunstyrelsens nämnd spara 6,2 mnkr i verksamheten och kommunstyrelsen till förfogande tillförs 1 mnkr. Besparingarna återfinns bland annat inom medborgarkontor, ledning och administration. Ett nytt arbetssätt införs genom att tid debiteras mot investeringar för personal på Mark- och plan.

Kvalitet- och hållbarhetsenheten

Enheten arbetar övergripande med kvalitetsutveckling, mål- och resultatstyrning, folkhälsostrategiska frågor samt för ett tillgängligare Mariestad.

Under år 2015-2017 arbetar enheten med att ta nya steg för att uppnå Vision 2030.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- **Kvalitet:** Prioriteringar blir att införa utvecklad målstyrningsmodell utifrån ett arbete som gjorts under 2015. Ett IT-stöd kopplat till utvecklad målstyrningsmodell köps in och införs. Ny informationsinsats till nämnderna om kommunens projektmodell.
- **Folkhälsa:** Kommunens folkhälsoarbete utgår från Folkhälsostrategi 2014-2017, med folkhälsomålet ”Friska och trygga kommuninvånare med den bästa livskvalitén”. Prioriterade målområden är att skapa förutsättningar för delaktighet och inflytande, trygga och goda uppväxtvillkor och goda levnadsvanor. De prioriterade målområdena bryts ned i de kommunala nämndernas styrdokument som sammanställs i en folkhälsostrategisk handlingsplan.
- **Tillgänglighet:** Utveckla och integrera det fysiska tillgänglighetsarbetet i verksamheterna. Åtgärda enkelt avhjälpta hinder (HIN) under 2015-2016 samt arbeta med en övergripande plan ”Ett tillgängligare Mariestad”. Öka samarbetet med Handelsplats Mariestad för ökad fysisk tillgänglighet till handeln och centrum.
- **Arkiv:** Under 2015 har det tagit ett politiskt beslut att sänka ambitionsnivån gällande utveckling av e-arkiv. Under 2016 har arkivet i uppdrag att vårda, förvara och tillgängliggöra kommunens arkivmaterial.

Utvecklingsenheten

Utvecklingsenheten är den samlade organisationen för tillväxt och samhällsutveckling.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

Näringsliv/kollektivtrafik/infrastruktur

- Intensifiera arbetet inom besöksnäringen med att ta fram attraktiva exportmogna produkter tillsammans med näringen. Detta sker i samverkan över kommungränserna, MTGK.
- Inom ramen för värdsvarsarbete utvecklas våra Info Points och ambulerande turistbyråer
- Aktivt delta i och initiera projekt inom ramen för Leader, tillsammans med andra kommuner i Leader Nordvästra Skaraborg men också lokalt i Mariestad.
- Stödja och utveckla arbetet inom Handelsplats Mariestad och andra relevanta aktörer för att nå ett ökat utbud av varor och tjänster inom handeln i Mariestad.
- Strategiskt näringslivsarbete med inriktning på åtgärder för ett bättre entreprenör- och företagsklimat.
- Genomföra insatser tillsammans med Dacapo Mariestad för att skapa en attraktiv tillväxtmiljö för unga entreprenörer samt fånga upp den unika kompetens som finns inom Göteborgs Universitets utbildningar i Mariestad.
- Aktivt delta i arbetet med att utveckla Kinnekullebanan och E20 för att nå önskad standard.
- Fortsätta samarbetet med inriktning på forskning tillsammans med Chalmers och Göteborgs universitet samt Biosfärsområdet Vänerskärgården med Kinnekulle genom konkreta planeringsprojekt.

Samhällsplanering

- Revidera och aktualisera Översiktsplan för Mariestads kommun i form av LIS-områden, landsbygdsstrategi, vindbruksplan och FÖP för tätorten.
- Detaljplanering enligt prioriterade uppdrag av nya bostads- och verksamhetsområden.
- Genomföra centrumplanering enligt uppdrag.
- Genom energi- och klimatrådgivning (MTG) verka för en effektiv energianvändning med minskad klimatpåverkan med särskilt fokus på små och medelstora företag.

Kommunikation och medborgarservice

Kommunikation och medborgarservice utvecklar och samordnar kommunens interna och externa kommunikation och marknadsföring. I enheten ingår även kommunens medborgarkontor som inbegriper kundtjänstuppgifter, turistinformation och stadshusets reception.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Arbeta med marknadsföring av boendeorten Mariestad, våra bostadsområden.
- Utveckla kommunens närvaro i sociala medier.
- Utveckla medborgardialog.
- Medverka i processen att starta upp finskt förvaltningsområde.

Administrativa enheten

Administrativa enheten ska prioritera kärnuppdraget som är att arbeta kommunövergripande för att tydliggöra, samordna, effektivisera och utveckla de gemensamma administrativa arbetsprocesserna samt kvalitetssäkra kommunens nämndsadministration. Målsättningen är att samla kommunens samtliga nämndsekreterare inom enheten.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Implementering av en digital ärendeprocess och sammanträdeshantering.
Mål: Övergång till digital ärendeprocess ökar tillgängligheten och säkerheten, minskar sårbarheten och kvalitetssäkrar kommunens dokumenthantering.
- Fortsätta arbetet med att införa en likvärdig ärendeprocess i samtliga kommunens sektorer samt utveckla och kvalitetssäkra nämndadministrationen och de gemensamma administrativa processerna.
Mål: Förtroendevalda ska erhålla kvalitativa underlag i rätt tid oavsett nämnd. Med stöd av "Handbok i ärendeprocess" ska samtliga sektorer införa en ärendeprocess som överensstämmer med kommunfullmäktiges beslut om "Riktlinjer för ärendeberedning".

Ekonomienheten samt redovisnings- och upphandlingsenheten

Ekonomi och redovisning kommer fortsätta arbetet med ekonomistyrning för att ytterligare kvalitets-säkra ekonomiarbetet under året. Komponent-avskrivning som metod för avskrivning på investeringar kommer att innebära ett förändrat arbetssätt där ekonomi har en aktiv roll.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Att utveckla och arbeta med en förbättrad inköpsprocess inom den beslutade resursbudgetmodellen. Målet är att över tid minska kostnaderna för inköp genom färre beställare, ökad avtalstrohet och rätt inköp från avtalade leverantörer.
- Analysera, förändra och förbättra kommunens centrala ekonomiska processer, exempelvis budgetprocessen. Även samordna MTG gemensamma budgetprocess.

Fritidsavdelningen

Under fritidsavdelningen finns tre enheter:

- Fritidsgårdarna Elvärket och Lockerudsgården.
- Badanläggningarna Badhuset och utomhusbadet Ekudden.
- Fritidskontoret

Fritidsgårdarna och badanläggningarna erbjuder kommuninnevånarna fritidsaktiviteter och bad. Fritidskontoret ansvarar för samtliga kommunala föreningsbidrag samt drift och skötselavtal för kommunala idrottsanläggningar. De ansvarar även för övergripande strategiska fritidsfrågor.

Avdelningens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Med fritidsgårdarna erbjuda en positiv och drogfri ungdomsverksamhet med ett varierat utbud av aktiviteter för alla barn- och ungdomar i Mariestad.
- Med badhusanläggningarna erbjuda en trevlig och inspirerande miljö med möjlighet till avkoppling och motionsidrott för en god folkhälsa.

- Med fritidskontorets stöd och samarbete erbjuda samtliga i Mariestads kommun verksamma föreningar förutsättningar för en bra verksamhetsutveckling med prioritering mot barn- och ungdomsverksamhet.

Kulturavdelningen

Kulturavdelningen ska medverka till att Mariestad är en attraktiv och levande kommun att bo och mötas i. Dels genom att ge möjligheter till ett aktivt kulturliv, men också genom att kopplas samman med ekonomisk tillväxt, stärkandet av platsens identitet samt vara en faktor att räkna med utifrån ett bredare samhälls- och utvecklingsperspektiv.

Avdelningens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Allmänskultur arbetar sektorsövergripande med fokus på barn och unga och verkar för denna målgrupps delaktighet inom kultur och skapande verksamhet. Verksamheten består av gränsöverskridande samordning och samverkan.
- Stadsbiblioteket är en mötesplats som erbjuder tillträde för alla. I ett nationellt perspektiv ligger fokus på läsfrämjande insatser och ett prioriterat område är barn och unga, där skolbibliotek med utbildad personal är centralt. Andra fokusgrupper är personer med funktionsutmaningar samt personer med annat modersmål än svenska.
- Musikskolan arbetar för att så många barn och unga som möjligt ska ges chansen att utveckla sina kreativa sidor med musikens hjälp. Genom musikskolan får eleverna rikligt med tillfällen att visa upp sina färdigheter. Musikskolan är idag en aktiv konsertarrangör i både stora och små sammanhang och har som uppdrag att vitalisera även kulturlivet utanför skolans väggar.
- Mariestads teater blir en mötesplats för musikskolans verksamhet och för Mariestads föreningar och intresseorganisationer. Teatern kommer också vara en viktig konferenslokal för internationella konvent som anordnas under Dacapo Mariestad.

- Vadsbo museum arbetar för att Marieholm kan bli en plats där människor möts och med hjälp av historien skapar nya avtryck i densamma. Tanken är att museet i framtiden, med självklar utgångspunkt i samlingarna, ska spegla tre profilområden: stadshistorien, hantverket samt Biosfärområdet Vänerskärgrården med Kinnekulle.

Personalenheten

Personalenheten ska fortsätta utveckla en rådgivande roll för att kunna ge chefer och arbetsledare ett kvalificerat stöd.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att:

- Bemanningseenheten kommer fortsätta utveckla arbetsmetoder och verktyg för rekrytering, förmedling och uppföljning av visstidsanställd personal.
- Personalenheten kommer att öka fokus på bland annat hälsoutveckling, åtgärder mot korttidsfrånvaro och utvecklingsinsatser avseende ledar- och medarbetarskap.
- Personalenheten fortsätter att genomföra chefs- och ledarskapsprogram för att utveckla kommunens chefer och ledare samt för att förbättra chefers hälsa.
- Personalenheten kommer genomföra utbildning inom arbetsgivarområdet bland annat inom områdena arbetsrätt, lönebildning och arbetsmiljö.
- Under mars 2016 genomförs en ny medarbetarundersökning.
- Personalenheten levererar tillsammans med ekonomienheten, redovisnings- och upphandlingsenheten samt MTG lön och IT, tjänster till tolkförmedlingen i väst.

Arbetsmarknadsenheten (AME)

Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att bedriva en ändamålsenlig verksamhet mot arbetslösheten, som genom effektiva och individuellt anpassade insatser bidrar till att fler ges möjlighet till långsiktig egen försörjning. Mariestads kommun är kommunstyrelsen arbetslöshetsnämnd.

Enhetens uppdrag 2016 innefattar bland annat att (kan komma påverkas av Arbetsförmedlingens uppdrag som förväntas tydliggöras i juni 2015):

- Säkerställa att den nya organisationen implementeras fullt ut.
- Konkretisera och utveckla arbetssätten som utformas utifrån evidensbaserade metoder.
- Avtal eller formell överenskommelse upprättas mellan kommunen och Arbetsförmedlingen för att säkerställa individens behov och önskemål samt klargöra ersättningar för utförda tjänster.
- 100 procent av arbetslösa unga i åldern 20-29 år som har regelbundet försörjningsstöd mer än tre månader i följd, ska under 2016 vägledas till praktik, arbete eller studier om inga andra hinder föreligger
- 10-15 procent av samtliga inskrivna deltagare på Arbetsmarknadsenheten under året skall gå vidare till vanligt arbete utan subvention.
- 25-30 procent ska gå vidare till arbete med subvention. 10% ska gå vidare till studier.
- Upprätta ett tydligt och långsiktigt avtal under 2015-2017 mellan Arbetsmarknadsenheten och sektor samhällsbyggnad där uppdragen konkretiseras och prioriteras.
- Bidra till en ökad samverkan, både internt och externt, så att individen snabbt får stöd och vägledning.

Framtid

- Attraktiv arbetsgivare bland annat genom åtgärder för minskad sjukfrånvaro.
- Gestaltningmässigt stärka stråken utmed Tidans och Väners stränder för att skapa attraktiva miljöer
- Utveckla boendemiljöer i såväl tätorter, genom förtätning, som i sjönära lägen och i landsbygd.
- Stödja och utveckla arenor med fokus på företagande och innovation, för att stärka befintligt näringsliv och ge bättre förutsättningar för nya verksamheter att

etablera sig och därmed erhålla ett livskraftigt näringsliv.

- Upphandling ska vara en part och ge förutsättningarna för en effektivare inköpsprocess med rätt inköp och lägre inköpskostnader som mål.
- Kommunens mycket höga investeringsnivåer under kommande år kräver att rutiner för uppföljning och styrning ytterligare stramas upp.

Investeringar

Under kommunstyrelsen ligger en central kommunövergripande pott för investeringar på 5 mnkr per år för åren 2016-2018. Samt en reserv om 7 mnkr år 2016 för projektet skolor Väst

Övrig verksamhet under kommunstyrelsen

Räddningstjänst

I kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) ingår Skövde, Hjo, Tibro, Karlsborg, Töreboda, Gullspång och Mariestad. I förbundsdirektionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter. RÖS har aviserat en ökad kostnad inför 2016.

IT-nämnd

De tre MTG-kommunerna har ett gemensamt IT-kontor samt nämnd. En besparing om 300 tkr är aviserad.

Lönenämnd

Mariestad, Töreboda, Gullspång och Karlsborg har ett gemensamt lönekontor samt nämnd. En besparing om 2,5 % är aviserad.

Överförmyndare

Verksamhetsansvarig: Helena Harborn

Överförmyndarens uppdrag

Överförmyndaren är en tillsyns- och tillståndsmyndighet. Det primära syftet med verksamheten är att motverka rättsförluster för personer som inte själv kan ta tillvara sina rättigheter.

Överförmyndarens uppgifter omfattar bland annat granskning av årsredovisningar, beslut om arvode till gode män och förvaltare, att pröva bodelningar och arvskiten, köp, försäljning och pantförskrivning av fast egendom, placering/omplacering av tillgångar, pröva sökta medgivanden till uttag från spärrad räkning, fortlöpande kommunikation med tingsrätten, beslut om förordnande av förmyndare, förvaltare och gode män, samt årlig prövning av förvaltarskapens räckvidd.

Verksamheten utförs som en integrerad del i Medborgarkontoret, med juridiskt stöd av stadsjuristen (som valts till överförmyndare).

Verksamhetsprofil

Rättsäkerheten ska vara hög. Handläggningstiderna ska vara så korta som möjligt, utifrån tilldelade resurser. Verksamheten ska präglas av ett personligt och vänligt bemötande. Tillgängligheten ska vara hög, med öppen expedition varje dag

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Antalet ärenden beräknas öka i takt med den ändrade åldersstrukturen i landet. Därmed kommer även kostnaden i verksamheten öka. Verksamheten omfattar även godmanskap för ensamkommande flyktingbarn. Även den ärendekategorin kommer att leda till fler ärenden

Framtid

Bedömningen att antalet ärenden kommer att öka. Det gäller även på längre sikt. Ersättningen till gode män och förvaltare uppgår för närvarande i genomsnitt till ca 8 900 kr per år och uppdrag. Det är i dagsläget mycket svårt att rekrytera gode män och förvaltare. Av rekryteringsskäl kommer ersättningsnivån till gode män och förvaltare sannolikt att behöva höjas.

Revisionen

Ordförande: Lennart Ström

Revisionens uppdrag

Revisorernas uppgift är att granska den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Granskningen ska pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig. Arbetet regleras i 9 kap kommunallagen. Utförligare beskrivning av revisorernas uppgifter anges i skriften ”God revisionssed i kommunal verksamhet”, utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting. För att utföra granskningen har kommunfullmäktige utsett sex revisorer. Dessa biträds i sitt arbete av utomstående sakkunniga. För det årliga revisionsarbetet antar revisorerna en revisionsplan utifrån begreppen väsentlighet och risk.

Tekniska nämnden MTG

Ordförande: Suzanne Michaelsen-Gunnarsson

Sektorchef: Kristofer Svensson

Nämndens mål 2016

Mål 1:

Bibehålla tillräckligt antal gästplatser (båt och husbil) samt tillhandahålla god service.

Mål 2:

God skötsel av det offentliga rummet (gräsytor, sommarblommor, papperskorgar, lekplatser m.m. samt städning i centrala delar) i MTG-kommunerna. Det ska upplevas som välvårdat.

Mål 3:

Höja säkerheten på kommunens gång- och cykelvägar. De ska upplevas som säkra och trygga.

Mål 4:

Kommunen ska minska energianvändningen med minst 1,5 % per år.

Mål 5:

Ett tillgängligare MTG: Under året ska minst 50 % av de *inventerade* enkelt avhjälpna hindren ha åtgärdas i respektive kommun.

Mål 6:

Långsiktig strategi för hur kommunerna kan hantera frågor kring Vatten och avloppsförsörjning på landsbygden i inom s.k. större sammanhang.

Nämndens uppdrag

Tekniska nämnden är en gemensam verksamhetsnämnd med ledamöter från Mariestad, Töreboda och Gullspåns kommuner.

Tekniska nämnden har hand om driften av kommunernas fastigheter, lokalvård samt bostadsanpassning (Töreboda/Gullspång) och är kommunernas samordnande och verkställande organ i fråga om byggnadsverksamhet. Tekniska nämnden har även hand om kommunernas vatten- och avloppsverksamhet, gator, parker, allmänna platser samt kart- och mätverksamhet.

Gatuavdelningen

Uppdrag

Gatuavdelningen har ansvar för gator, torg och parker samt småbåtshamnar och salutorg. I uppdraget ingår att förbereda och genomföra investeringsupp-

drag samt att sköta om befintliga anläggningar.

Avdelningen ansvarar också för myndighetsutövning gällande trafik. Arbeten utförs dels i egen regi och dels av upphandlade entreprenörer (utför mer än hälften av åtagandena). Parkverksamheten tar hand om skötsel av parker och tätortsnära naturområden. Målsättningen är att samtliga anläggningar ska skötas på ett tillfredsställande sätt inom ekonomisk ram.

Ett arbete med att ta fram en organisationsförändring för att renodla drift och investering pågår i samarbete med VA-avdelningen. Det pågår även framtagande av handlingar för grävningsansökan, återställningsanvisningar samt riktlinjer för säkerhet på väg. Arbetet utförs i samarbete med Skövde och Falköpings kommuner.

Planerade investeringar under 2016 är bland annat Universitetsbron, upprustning av befintliga cykelvä-

gar samt fortsatt omgestaltning av Stockholmsvägen.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Gatuavdelningen har tidigare dragits med ett underskott i ekonomin, men avdelningens ram har utökats redan år 2015 vilket motsvarar tidigare års underskott. Arbetet med kostnadseffektiviseringar fortsätter kontinuerligt. En hög investeringstakt framöver innebär att organisationen behöver förstärkas för att kunna utföra investeringarna.

Framtid

Samarbetet mellan de tre MTG-kommunerna kan fördjupas. Organisationen bygger på samverkan mellan gatu-, VA- och fastighetsverksamheterna inom respektive kommun och mellan kommunerna. Ökad användning av e-tjänster kan förbättra och effektivisera kommunikationen med kommuninvånarna m.fl.

Fastighetsavdelningen

Uppdrag

Fastighetsavdelningen tillhandahåller ändamålsenliga lokaler och anläggningar till kommunens verksamheter och kommuninvånare.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Inga större förändringar i fastighetsverksamheten. Några nyanställningar kommer eventuellt att göras, då några medarbetare slutat. Genomgång av verksamhetens ekonomi pågår och kommer att fortsätta.

Framtid

Skolprojekten, två nya skolor i område väster, pågår. Skolorna kommer att vara färdigställda i maj år 2017 under förutsättning att planarbetena går som planerat.

Parallellt med skolorna pågår projekten Energieffektivisering (EPC) och Riktat fastighetsunderhåll. Båda beräknas pågå t.o.m. år 2017 resp. år 2018.

Ny förskola i Tidavad planeras stå färdig under år 2016.

Fortsatt försäljning av fastigheter som inte nyttjas planeras.

Kart- och mätavdelningen

Uppdrag

Kart- och mätavdelningen utför mätnings- och kartteknisk service, till största delen i anslutning till plan- och byggprocessen. Gruppen handlägger även frågor rörande utveckling av GIS, karttjänster på webben, uppbyggnad och underhåll av kommunala och statliga databaser. På uppdrag av Lantmäteriet utför vi även del av deras förrättningsverksamhet.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Ingen förändring i verksamheten.

Framtid

I takt med att smarta telefoner och navigeringssystem allt mer efterfrågar lägensbunden information, ökar även kraven på tillgänglighet av statlig och kommunal geodata.

Städavdelningen

Uppdrag

Uppdraget är att utföra städning i lokaler med kommunal och offentlig verksamhet med hänsyn tagen till specifika önskemål och förhållanden.

Städning utförs också enligt externa avtal.

Städavdelningen bidrar, förutom med service till kommuninvånarna, också till underhåll av lokaler och fastigheter.

det inläckage vi har i våra spillvattenledningar som oftast överbelastar våra reningsverk.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Besparingar och genomlysningar av verksamheten kommer att ske som tidigare.

Framtid

Verksamhetens utveckling kan påverkas av eventuella förslag att reducera kostnader. Redan i nuläget är städfrekvenser och tider neddragna.

Framtid

För att möta framtidens utmaningar kommer fokus ligga på att ständigt utveckla vår verksamhet. För att lyckas med det behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs, känner en stolthet och har möjlighet att utvecklas. Vidare måste vårt arbete leda till en hög medvetenhet om och ett agerande hos våra kommuninvånare för ett hållbart kretslopp.

VA-avdelningen

Uppdrag

VA-avdelningen ansvarar för vatten- och avloppsförsörjning med tillhörande ledningsnät. Verksamheterna finansieras med avgifter.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Under år 2016 kommer kommunens verksamhetsområden för VA att växa när kommunerna tar ansvar för att lösa vatten- och avloppsfrågor även för medborgare som bor i tätortliknande bebyggelse på landsbygden. Detta kräver en större investeringsbudget än tidigare. Driftkostnaderna kommer att öka till största delen beroende på ökade kapitaltjänstkostnader varför en taxehöjning är att vänta.

Verksamheten står inför större investeringar på flera av verken vilket tvingar fram ett vägval. Ska verksamheten renovera och återinvestera i befintliga mindre anläggningar eller ska man satsa på att samla ihop verksamheten till de större verken. Detta vägval görs efter det att vi tagit beslut om en övergripande VA-plan och då med MTG-samarbetet som en viktig parameter.

Reinvesteringstakten i ledningsnätet har ökat och vi behöver nå en förnyelsetakt på 1 % över tid för att inte lämna efter oss en underhållsskuld till kommande generationer. Att i samband med det arbetet också passa på att förebygga den översvämningsproblematik som råder vid större nederbörd samt

Avfallsnämnden MG

Ordförande: Sven-Inge Eriksson

Sektorchef: Kristofer Svenson

Mål 1 (fokusområde Lärande och Boende)

Ökad kunskap och engagemang kring avfallsminimering, insamlingsystemens funktion och materialåtervinningens betydelse för ett hållbart samhälle, som leder till en beteendeförändring.

Nämndens uppdrag

Avfallsnämnden ansvarar för kommunens avfallshantering. Verksamheten finansieras med avgifter. Nämnden är gemensam för Mariestad och Gullspångs kommuner. Nämnden ansvarar även för deponiernas sluttäckningar, vilket finansieras av skattekollektiven.

Uppdrag sektor

Avfallsverksamheten omfattar sophämtning hos kommunernas hushåll, Bångahagens och Odenslunds avfallsanläggningar med återvinningscentral och omlastningsstation samt fastighetsnära insamling av återvinningsmaterial i Mariestad. Tömning av enskilda avloppsanläggningar är kommunens ansvar och utförs av entreprenör. Avdelningen sköter också arbetet med sluttäckning av kommunernas deponier.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Under år 2015 har avfallsverksamhetens organisation diskuterats och möjligheterna att ingå i ett kommunalförbund för att möta framtida utmaningar har belysts.

Anläggningarna anpassas fortlöpande för att underlätta sortering för våra kunder och höja utsorteringsgraden av material.

Regeringens beslut om att utöka kommunernas ansvar för insamling av återvinningsmaterial betyder stora förändringar för kommunerna. Regeringen har tillsatt en utredning som ska ta fram förslag

på hur det förändrade producentansvaret ska se ut i praktiken.

Utsortering av matavfall i kommunens egna enheter rymms inom budget. Avfallsavdelningens ekonomi är stabil och fonderade medel kommer att användas då hushållen ska börja med matavfallsutsortering för att vara en buffert inför väntade taxehöjningar som ökade omkostnader för matavfallsutsortering.

Sluttäkningsarbetet förväntas pågå och fonderade medel eller annan skattefinansiering kommer att tas i anspråk till detta.

Framtid

Arbetet med att nå målen i renhållningsordningen är i fokus för avfallsavdelningens verksamhet. I framtiden kan vi komma att ha en mottagning för bygg- och rivningsavfall samt textilier på återvinningscentralerna.

Avfallsnämndens samarbete med flera grannkommuner har inletts. Utsorteringsystem för matavfall för kommunens hushåll är bestämt och arbetet har påbörjats.

Information och dialog med våra kunder för en väl fungerande avfallshantering fortgår. Avfallsminimering är steg ett i avfallstrappan, ett gemensamt mål för Sveriges kommuner är att sambandet mellan ökad tillväxt och avfallsmängderna ska ha brutits till år 2020.

Vision 2027 i Renhållningsordningen: 100 % kretslopp 0 % rest

Visionens tre dimensioner:

- Människan står i centrum för all avfallshantering
- Hela avfallshanteringen är en effektiv process där nya råvaror skapas
- Vår största bedrift är att vi lyckas avgifta kretsloppet

Utbildningsnämnden

"Lust att lära och utvecklas hela livet"

Ordförande: Anette Karlsson

Utbildningschef: Katarina Lindberg

Nämndens mål 2016

Mål 1 (fokusområde Ungdomar)

Alla barn/elever/studerande/matgäster ska känna sig trygga i utbildningsnämndens verksamheter.

Mål 2 (fokusområde Lärande)

Öka likvärdigheten mellan flickors och pojkars resultat på nationella prov och betyg.

Mål 3 (fokusområde Lärande)

Ökad genomströmning av studerande vid vuxenutbildningen

Mål 4 (fokusområde Lärande)

Verksamheten ska vara inkluderande.

Etappmål 2016:

All personal ska bedriva ett inkluderande arbetssätt.

Mål 5 (fokusområde Lärande)

Öka samverkan mellan skola och arbetsliv

Utbildningsnämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, elevhälsa, uppdragsutbildning, öppen förskola, informationsansvar för ungdomar upp till 20 år och kostverksamhet. Verksamheterna regleras företrädesvis av skollag, läroplaner, hälso- och sjukvårdslag, socialtjänstlag och kommunallag.

Sektorsövergripande verksamhet

Efter Skolinspektionens tillsyn i Mariestads kommun 2013-2014 återstår ett fortsatt omfattande arbete med att utveckla kvalitets- och processarbetet inom nämndens ansvarsområden. För att klara detta uppdrag krävs att de centrala resurser som finns i staben finns kvar. Ett fortlöpande arbete pågår för att få gemensamma rutiner för verksamheterna. Kvalitetssäkring av enheternas planer mot diskriminering och kränkande behandling görs årligen enligt den interna kontrollplanen. 31 förstelärare och en lektor finns inom grundskola och gymnasieskola. Kommunen tillämpar numera en resursfördelningsmodell för förskolan och grundskolan med bland annat socioekonomiska parametrar.

Framtid

De kommande åren kommer huvudmannen och samtliga verksamheter att ha fullt fokus på att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet samt det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta kommer att kräva prioriteringar, resurser, kraft och tid.

En faktor, som betonas i forskningsresultat och genom tydliggjorda exempel, är betydelsen av det pedagogiska ledarskapet för elevernas resultat. Målet är att hejda nedgången av resultat i årskurs 9, behålla de goda resultaten på gymnasiet samt förbättra resultaten i övriga årskurser. En viktig framgångsfaktor är att ge förskolechefer, rektorer och biträdande rektorer goda förutsättningar att vara pedagogiska ledare. Gemensam kunskapssyn och barn- och elevsyn behöver fortsätta att utvecklas. Sektor utbildning har beslutat om ett sektorsövergripande mål; ”Verksamheten ska vara inkluderande”. Samarbetet med Individ- och familjeomsorgen stärks och utvecklas genom Lotsen och de projekt som är kopplade till detta.

Sektor Utbildning ser utmaningar i att rekrytera behöriga pedagoger. Det finns anställda pedagoger inom vår verksamhet som saknar adekvat behörighet, vilket komplicerar organisationen av lärartjänster. Lärarlyftet II upphör 2016, och då finns inte längre statsbidrag för delfinansiering av kompetensutveckling för att få behörighet och legitimation.

För digitalisering av skolan krävs i första hand driftsmedel och kompetensutveckling.

Med nationellt sjunkande resultat i bl.a. PISA krävs genomgripande satsningar på skolans verksamheter. I detta innefattas även kompetensutvecklingsinsatser för personal.

Förskola och pedagogisk omsorg

Uppdrag

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande för alla barn som deltar. Verksamheten ska vara trygg och erbjuda en utvecklande miljö, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Vi ska tillhandahålla

förskola och sträva efter pedagogisk omsorg utifrån barns och vårdnadshavares behov inom givna kommunala ramar, gällande lagstiftning och styrdokument.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Inför 2016 kommer en stor utbyggnad av antalet förskoleplatser att behöva genomföras. Ljungdalen utökas med två avdelningar som öppnar i januari 2016. En projektering för att bygga om Flitiga Lisans skola till förskola genomförs. Hertigens förskola kommer att flytta till tillfälliga lokaler för att bereda plats för nybyggnation av en grundskola. Genomförda och pågående satsningar på lokaler leder på sikt till att Mariestads kommun kan tillmötesgå önskemål om tid för placering. Kvälls- och nattomsorg är en fråga som behandlas av nämnden utifrån en inventering av behov genomförd under våren 2015.

Antal barn i åldrarna 1-6 år är enligt prognos kraftigt stigande. Ökat platsbehov 2015 följer med in i 2016. En osäkerhetsfaktor är nyanlända barns rätt till förskola. Verksamheten är svår att planera och genomföra, då behov och efterfrågan varierar. Öppna förskolan arbetar tillsammans med socialnämnden i en familjecentralsliknande verksamhet i samverkan med kommunens två BVC. Samverkan sker bland annat kring föräldrastöd och tidig upptäckt.

Framtid

Förskolan är sedan hösten 2011 en egen skolform. Undervisning är ett nyligen inskrivet begrepp i styrdokumentet. En förtydligad läroplan ställer krav och ansvar på förskollärare och förskolechef. Arbetet för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och säkerställa kvaliteten i verksamheten ingår i ett långsiktigt utvecklingsarbete med fokus på barns lärande och inflytande. Organisationen runt barn i behov av stöd kommer att fokusera på ett förebyggande arbete i form av handledning av förskolans arbetslag. Förskoleverksamheten har ett stort behov av att utveckla undervisningen med digitala verktyg som stöd för lärande mot målet för att nå en likvärdig förskola.

Grundskola inklusive fritidshem

Uppdrag

Grundskolan, grundsärskolan, förskoleklassen och fritidshemmen ska ge alla elever i åldern 6-16 år kunskaper, färdigheter och verktyg utifrån de nationella och kommunala styrdokumenterna för att rusta dem för framtiden. Dessutom ska fritidshemmen tillhandahålla skolbarnomsorg.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

För att få ett fördelningssystem som säkerställer att alla elever får samma förutsättningar, har Mariestads kommun fr.o.m. budgetåret 2015 infört elevpeng. Inför 2016 kommer arbetet fortsätta med att se över elevpeng även för grundsärskolan.

Osäkerhet finns kring ökade kostnader för nyanlända barns rätt till studiehandledning på modersmålet och modersmålsundervisning. Akuta lokalbehov på Flitiga Lisans skola och Kronoparksskolan gör att kostnader för förhyrda lokaler kvarstår.

Utvecklingen pekar på att antalet barn och ungdomar i behov av särskilt stöd fortsätter att öka, och detta förutsätter att resurser finns för dessa behov. Det är viktigt att tidigt identifiera de barn och elever som är i behov av särskilt stöd för att sätta in adekvata åtgärder. Skolinspektionens kritik när det gäller kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper har medfört ett intensivt arbete för ett inkluderande arbetssätt, vilket behöver fortsätta.

Behovet av digital utrustning för att uppfylla läroplanens krav är stort. IT ska ingå som en naturlig del av lärandet. En satsning på ”en-till-en” har påbörjats i åk 7 och 8 under 2015 och behöver fortsätta till övriga årskurser. Många datorer bör bytas ut för både personal och elever. Kompetensutveckling för lärare i användandet av digital teknik behöver genomföras.

Sjukskrivningar, personalenkäter och Avonovas undersökning våren 2013 visar att arbetsmiljön för rektorerna är mycket ansträngd. Ett fortsatt stöd för att underlätta rektors arbetssituation är nödvändigt.

Framtid

Skolstrukturen för f-6 skolor behöver följas noggrant med tanke på att säkerställa tillgången på behöriga lärare. Ett viktigt steg i Vision 2030 är att förbättra resultaten inom hela skolans område.

Gymnasieskola

Uppdrag

Vi ska skapa lust att lära genom att förmedla kunskap, stimulera eleverna att söka kunskap och genom att skapa trivsel. Vi ska utveckla gymnasieungdomar till ansvarskännande människor. Vi ska ge dem kunskaper inför högre studier, yrkesliv och samhällsliv.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Minskande elevunderlag de senaste åren ger utmaningar. 2016 förväntas gymnasiet nå sitt lägsta elevtal under överskådlig tid. Detta, tillsammans med samverkan inom Gymnasium Skaraborg, kan innebära att programutbudet vid gymnasieskolan förändras. En eventuell utfasning av program som läggs ned tar minst tre år. Ungdomarna i Mariestad har möjlighet att fritt välja studieort. Information om elevernas val kommer dock först under pågående budgetår. Kostnader för interkommunala ersättningar är därmed svåra att förutsäga. Gymnasiet har idag ingen buffert för att med kort varsel ta de kostnader som medföljer nedläggning av program.

Framtid

Vadsbogymnasiet ska vara ett naturligt och attraktivt val för elever i den norra länsdelen. I konkurrens med andra gymnasieskolor behöver Vadsbogymnasiet erbjuda ett varierat utbud med möjlighet till många val av kurser inom programmen. Skolan har ett fortsatt behov av renovering vad gäller golv och ventilation. Vi vill erbjuda elever och personal arbetsmiljöer som är inbjudande både för individuellt arbete och för gruppverksamhet.

Vuxenutbildning

Uppdrag

Vuxenutbildningen ska skapa lust att lära genom att förmedla kunskap, stimulera eleverna att söka kunskap och genom att skapa trivsel och trygghet. Vi ska utveckla vuxenstuderande i deras roll som aktiva samhällsmedborgare. Vi ska ge dem kunskaper inför högre studier, yrkesliv och samhällsliv.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Vuxenutbildningen präglas av en omfattande SFI-verksamhet, som under 2014 och 2015 fick tillfälligt extra statligt stöd för att utveckla verksamheten ytterligare. Vård- och omsorgsutbildningen inom yrkesvux är omfattande. Certifiering inom Vård- och omsorgscollege ger positiva effekter för såväl rekrytering som för samarbetet med aktörerna inom vårdsektorn. Inom yrkesvux och lärlingsverksamheten bedriver vuxenutbildningen ett samarbete inom Yrkesvux Skaraborg. Våra elever får på detta sätt tillgång till utbildningar, som annars inte skulle vara möjliga att erbjuda.

Framtid

I samarbete med Vadsbogymnasiet ska vuxenutbildningen tänka nytt och planera för samordning av utbildningar och pedagogik. Utbildningar inom vårdsektorn kommer fortsatt att utgöra en stor del av vuxenutbildningen. En inriktning i samordningen med gymnasieskolan är att kunna erbjuda yrkesvuxplatser inom flera nationella program.

Elevhälsa

Uppdrag

Elevhälsans uppdrag är att på individ-, grupp- och organisationsnivå stödja elevernas utveckling mot de mål som finns angivna i skolans läroplaner och kursplaner.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Elevhälsan har under 2015 identifierat tre fokusområden att arbeta med och utveckla; inkludering, ledarskap och elevhälsans inre arbete.

Under läsåret 2015/16 påbörjas detta utvecklingsarbete tillsammans med rektorerna.

Framtid

Elevhälsan behöver fortsätta att driva och utveckla arbetet med ensamkommande flyktingbarn och ungdomar, psykisk ohälsa bland barn och ungdomar, drogkultur och annan beroende-problematik, skolavhopp och barn med neuropsykiatriska funktionshinder. I detta arbete ska elevhälsan vara kunskapsbärare ut på skolorna, vilket föranleder fortsatt behov av kompetensutveckling inom de olika områdena.

Kostverksamhet

Uppdrag

Kostavdelningen ger service till skolverksamhet, barnomsorg och äldreomsorg.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Under 2016 kommer kostavdelningen tillsammans med grundskolan arbeta med den pedagogiska måltiden. Målet är att vuxna ska äta tillsammans med elever i alla åldrar för att alla ska känna sig trygga i måltidssituationen. Arbete med trygga matgäster kommer dessutom att pågå inom förskola och äldreomsorg. Minskat matsvinn kommer att vara prioriterat även under 2016.

Framtid

Kostverksamheten följer de förändringar som sker inom utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter.

Investeringar

I första hand kommer medel för inventarier att behöva tas i anspråk för anpassningar till elever i behov av särskilt stöd och för arbetsmiljöåtgärder. Nämndens verksamheter har behov av moderna lärandemiljöer med digitala redskap för att uppnå goda kunskapsresultat. En omfattande investeringsinsats och ökade driftsmedel för IT krävs i samtliga verksamheter.

Socialnämnden

Ordförande: Jan Hallström

Chef sektor stöd och omsorg: Lotta Hjöberg

Mål 1: (fokusområde- kommunikation)

Minskad sjukfrånvaro inom verksamheterna genom att bland annat öka medarbetarnas arbetsglädje och trivsel. Antalet sjukdagar ska minska 2016 i jämförelse med 2015

Mål 2: (fokusområde- boende)

Minska antalet externa placeringar (insatser).

Mål 3: (fokusområde-kommunikation)

Ökad delaktighet för brukare/klienter.

Mål 4: (fokusområde-kommunikation)

Utöka inslaget av frivilligarbete och externa aktörer såsom studieförbund.

Mål 5: (fokusområde- besöksmål)

Minska verksamheternas negativa miljöpåverkan. Etappmål blir att minska antalet mil i bil.

Nämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, kommunal hälso- och sjukvård samt omsorg om personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ansvarar även för kommunens uppgifter enligt alkohollagen.

Socialnämnden består av tre avdelningar; vård- och omsorgsavdelningen, biståndsavdelningen och individ- och familjeomsorgsavdelningen.

Individ- och familjeomsorg

Uppdrag sektor

Individ- och familjeomsorgen ger stöd och hjälp till människor som av olika skäl har svårt att klara sin livssituation. Biståndet kan ges i form av förebyggande insatser, behandling, ekonomiskt bistånd med mera. Kommunens flyktingmottagning samt budgetrådgivning och skuldsanering bedrivs inom individ- och familjeomsorgen.

Inom psykosociala enheten ges personer med varaktiga psykiska störningar stöd i form av boende, dagverksamhet/daglig verksamhet och boendestöd i den egna bostaden. Insatser ges huvudsakligen inom ramen för SoL men också med stöd av LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.)

Verksamheten ansvarar också för de LSS-insatser som finns för barn upp till 20 år. Insatserna ges i form av personlig assistans, ledsagare, kontaktperson, avlösare, korttidsvistelse, korttids-tillsyn, boende i familjehem och elevhemsboende.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Individ- och familjeomsorg är en spegel av samhällets svårigheter att inkludera alla. Under de senaste åren har vi sett en betydande ökning av behovet av stödjande insatser.

Nämnden har en långsiktig satsning på förebyggande arbete för både barn och ungdomar och personer med beroendeproblem. Att ge stöd i ett tidigt skede medför ofta mindre omfattande insatser. Ett antal individers behov av mer omfattande insatser kommer dock aldrig att helt kunna förbyggas utan är ett kommunalt ansvar.

Under 2016 kommer verksamheten att fortsätta att inrikta sig på att kvalitetssäkra de hemmaplanlösningar som finns; familjestödjande verksamhet, stöd och boende till unga eller personer med missbruksproblematik och stöd till personer med öppen tvångsvård.

Ytterligare en enhet inom Ungbo kommer att startas för ungdomar som nyligen erhållit permanent uppehållstillstånd.

Den sedan tidigare pågående samverkan med utbildningsnämnden har resulterat i att barn- och ungdomsenheten flyttat samman med delar av elevhälsans personal och bildat ”Medborgarresurs Barn och familj – Lotsen”. Under 2016 kommer samverkan vara ett naturligt arbetssätt mellan dessa verksamheter. Under 2016 kommer en förste socialsekreterare att rekryteras för att kunna utveckla metoder som ska användas men också för att ge stöd i utredningsarbetet.

Sedan 2014 pågår vidare ett gemensamt projekt i syfte att implementera fungerande metoder i arbetet med barn och unga som riskerar att inte fullfölja skolan. Projektet kommer att slutföras i maj 2016.

Familjecentralen Pärlan behöver nya lokaler från och med årsskiftet 2015/2016 då hyreskontraktet blivit uppsagt.

Under 2014 flyttade vuxenenheten sina verksamheter till ”Medborgarresurs Vuxen - Maria Nova”, där AME finns sedan tidigare. Det har under en tid pågått ett arbete för att hitta nya vägar att stödja enskilda till egen försörjning, I arbetet

kommer samverka med regionen, försäkringskassa och arbetsförmedling utvecklas i syfte att hindra unga, sjukskrivna och personer med långvarigt försörjningsstöd hamna i livslångt utanförskap och fortsatt beroende av försörjningsstöd.

I kommunen bedrivs en öppenvård av hög kvalitet för personer med beroendeproblematik. Trots detta har skett många institutionsplaceringar för målgruppen. För att bättre kunna möta dessa behov har en förstudie visat att ett samlat boende för denna grupp skulle utgöra ett bra komplement till övriga insatser för målgruppen och minska behovet av externa placeringar. Boende i kombination med sysselsättning och stöd och/eller behandling i öppenvård skulle göra denna vårdkedja mer komplett. Under året kommer arbetet med att planera för sådan verksamhet fortsätta.

Försörjningsstödet kommer förmodligen att vara fortsatt högt även om konjunkturläget förändras. Personer med försörjningsstöd är ofta de som sist kommer ut på den ordinarie arbetsmarknaden och vi ser en ökad konkurrens genom de neddragningar som gjorts och kommer att göras inom den privata sektorn i Mariestad.

Behovet av korttidsplatser för barn och unga har varierat över tid, vilket inneburit svårigheter att planera såväl med bemanning som lokalmässigt. Det finns behov av att göra utomhusmiljön runt ett av korttidshemmen mer barnvänligt.

Det finns ett ökat behov av särskilt boende för unga vuxna med behov av en strukturerad och individuellt anpassad vardag.

En genomlysning av avdelningens verksamheter har genomförts av KPMG. Ett förändringsarbete har inletts under 2015 med anledning av rapporterns resultat. Det arbetet kommer att fortgå under 2016.

Arbetet med internkontrollen och ett kvalitetsledningssystem kommer att pågå under året

Framtid

Kommunens aktiva medverkan i sysselsättningsåtgärder kommer att bli allt viktigare för att förhindra att enskilda hamnar i utanförskap, där arbetet med ungdomar prioriteras. Förutsättningar

för samverkan har stärkts i och med samlokalisering till Maria Nova.

Samverkan inom MTG och skaraborgsregionen är nödvändig för att utveckla och förbättra verksamheterna. Även inom regionens verksamheter satsar man, liksom i Mariestad, på hemmaplanslösningar. Detta inkluderar både vuxen- och barnpsykiatri. Kommunen får hem allt fler mycket sjuka och vårdkrävande klienter. Detta arbetssätt ställer ökade krav på kommunerna att hitta hemmaplansstöd i boendet som kan kombineras med behandlingsinsatser från psykiatrin.

Arbetet med att finna fungerande former för stöd och samverkan behöver fortgå inom alla verksamheter för att nå så god effekt som möjligt.

Kraven på socialsekreterarnas kompetens och verksamheternas metoder ökar i både lagstiftning och riktlinjer. Sannolikt kommer lagändringar som innebär ökade krav på utredningar rörande barn och unga som innebär mer handläggning och fler utredningar. För att möta dessa krav kan olika samverkansformer och alternativa driftsformer mellan kommuner i Skaraborg vara en av flera lösningar.

Vård och omsorg

Uppdrag sektor

Vård och omsorg är en verksamhet som styrs av olika regler, lagar och författningar.

Vård- och omsorgsverksamheten ska efter individuella behov och utifrån gällande lagstiftning och kommunala riktlinjer tillhandahålla vård och omsorg och service. Verksamheten ska inge trygghet och verka för att skapa en meningsfull tillvaro. Den enskildes egna resurser ska tillvaratas.

Inom ramen för LSS ges personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse, gruppboende, serviceboende och daglig verksamhet. Vård och omsorg ansvarar för de som är äldre än 20 år, eller som gått ut gymnasieskolan.

Den kommunala hälso- och sjukvården ska tillhandahålla hälso- och sjukvårdande insatser, upp till och med sjuksköterskenivå, till personer i det egna hemmet. Insatserna ska också ges i kommunens särskilda boendeformer och biståndsbedömd dagverksamhet. Gäller även personer som bor i gruppboende eller serviceboende och under tid den enskilde deltar i daglig verksamhet.

Verksamhets förändringar och ekonomi 2016

Ett stort arbete pågår med att förbättra verksamheten och ge en god vård och omsorg. Ett ständigt pågående arbete med att höja kvalitén på genomförandeplanerna och se till att den enskilde blir delaktig i hur den hjälp som blivit beviljad utförs.

Arbetet med att implementera de nationella kvalitetsregister Senior Alert och BPSD möjliggör att vi på ett metodiskt sätt kan förbättra insatserna för den enskilde och även arbeta förebyggande. Senior alert riktar sig till personer som är över 65 år och har kommunal hälso- och sjukvård och utgår från områden fall, undernäring, trycksår och munhälsa. BPSD är en förkortning för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens. Den omfattar en rad olika symptom och kan handla om psykiatriska symptom som hallucinationer och vanföreställningar. Att arbeta med denna metod ska symptomen identifieras, tolkas och ses i sitt sammanhang innan olika åtgärder sätts in.

Samtliga personalgrupper inom vård och omsorg arbetar med värdegrundsfrågor och arbetet utgår från Socialstyrelsens vägledningsmaterial. Vårdighetsgarantier finns både i ordinärt och särskilt boende och dessa följs upp vid fyra tillfällen under året. Dessa kommer att utvärderas och omarbetas under 2016

Platserna i särskilt boende har minskat, vilket innebär att fler personer bor kvar i sitt eget hem och därför har det skett en utökning av hemtjänsten. Hemsjukvård är en verksamhet som växer och antalet hemsjukvårdsinsatser blir fler. Patienter inom den kommunala hälso- och sjukvården har en mer komplex sjukdomsbild vilket ställer högre krav på den legitimerade personalen. Allt fler svårt sjuka väljer att vara kvar i sitt hem även under den sista

tiden i livet. Detta ställer krav på organisationen, men också på hjälpmedelsförsörjningen. För att klara de uppgifter vi är ålagda är det viktigt att vi skapar lokal samverkan mellan primärvård och kommun. Under 2016 planeras att påbörja byggnation av ett nytt äldreboende/särskilt boende.

En nystart har gjorts när det gäller Valfrihets-systemet (LOV) vilket kan ge en ökad konkurrens i framtiden vad det gäller hemvården.

Den verksamhet som riktar sig till personer med funktionsnedsättning och som finns inom vård och omsorg har en ökande efterfrågan. Fler personer erhåller personlig assistans och det finns ett behov av fler platser på gruppboende och serviceboende.

Brukarundersökning ska genomföras i LSS verksamheten med syfte att ge mer information om den enskildes uppfattning av sin livssituation. Resultatet av undersökningen ska ingå i verksamhetens förbättringsarbete.

Ett antal arbetsgrupper pågår med syfte att utveckla verksamheten bland annat genom att utarbeta lokala riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom, se över bemanningsfrågor, dokumentation inom verkställigheten SoL/LSS/HSL.

Arbetet med internkontrollen och ett kvalitetsledningssystem kommer att pågå under året

Framtid

Utvecklingen av ett varierat utbud av bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning bör stimuleras och tillgänglighet till såväl bostäder som service är viktig för att öka möjligheten för alla att välja.

Samverkan mellan kommuner både i ett skaraborgsperspektiv och inom MTG-kommunerna är nödvändigt för att kunna erbjuda bra verksamhet. Samverkan med Dacapo Mariestad kan utvecklas och ge möjligheter till mötesplatser för äldre.

Biståndsavdelningen

På Biståndsavdelningen pågår ett arbete med att implementera ett systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation, BIC (Behov I

Centrum) när det gäller myndighetsutövningen. Fokus läggs på individens behov som utreds. Den enskildes uppfattning om sina behov och förutsättningar lyfts fram i modellen. Modellen skapar bättre underlag för uppföljning och kvalitetssäkring. Den strukturerade dokumentationen innebär att statistikuppgifter blir jämförbara kommuner emellan.

Verksamheten kommer att erhålla prestationsersättning för att införa strukturerad dokumentation.

Under 2016 kommer arbetet med det systematiska arbetssättet med strukturerad dokumentation fortsätta. Samordningen med verkställigheten kommer att prioriteras under året.

Anhörigstödets målgrupper kommer även omfatta anhöriga till personer med psykisk ohälsa. Inventering av anhöriga till personer med psykisk ohälsa pågår under 2015 och förhoppningsvis leda till att stödgrupper kan bildas under 2016. Kartläggning av övrigt stöd som finns att tillgå för anhöriggruppen kommer att genomföras.

Arbetet med internkontrollen och ett kvalitetsledningssystem kommer att pågå under året

Framtid

I takt med att allt fler blir äldre så bör man se över utbudet av icke biståndsbedömda insatser samt annat förebyggande. Ambitionen med förebyggande insatser såsom stöd och service är att nå fler personer i ett tidigt skede. Det är viktigt att vi kan erbjuda en service som är anpassad till människors behov som också är effektivt.

Miljö- och byggnadsnämnden

"Inom en generation uppfylla fastställda miljö kvalitets- och folkhälsomål"

Ordförande: Kjell Lindholm

Förvaltningschef: Lars Sylvén

Nämndens mål 2016

Mål 1 och 2 (fokusområde Kommunikationer)

Förbättra tillgängligheten på telefon samt främja kontakterna mellan kunder och personal på Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Ettappmål 2016: Svar eller återkoppling på inkommande samtal via telefon till Miljö- och byggnadsnämnden och dess förvaltning via växel eller direktnummer, ska kunna ges senast inom 3 arbetsdagar.

Ettappmål 2016: Svar eller återkoppling på frågor via e-post som kommer in till Miljö- och byggnadsnämnden och dess förvaltning på den officiella e-postadressen mbn@mariestad.se ska kunna ges senast inom 3 arbetsdagar.

Mål 3 (fokusområde Lärande)

Öka samverkan mellan MTG kommunerna

Mål 4 och 5 (fokusområde Besöksmål)

Ökad tillgänglighet till besöksmålen i de tre kommunerna

Ökad välvårdad bebyggelsemiljö

Miljö- och byggnadsnämndens uppdrag

Från och med 2007 är nämnden gemensam för Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner.

Miljö- och byggnadsnämnden ska medverka till att de tre kommunerna, Mariestad, Töreboda och Gullspång, går mot en långsiktigt hållbar utveckling till skydd för hälsa och miljö. Nämnden ska även bevaka att lagar och regler efterlevs inom nämndens tillsyns- och kontrollområden. Vidare ska nämnden ge rådgivning och god service samt bidra till en positiv utveckling av tätortsmiljö och landsbygd.

Förändringar i verksamhet och ekonomi 2016

Möjligheterna att finansiera det arbete som krävs för att uppfylla uppdraget som Miljö- och byggnadsnämnden har är mycket beroende av att tillräckligt med intäkter genereras och att det finns kompetent personal att utföra arbetet.

Omfattningen i prövningen enligt plan- och bygglagen (PBL) är helt beroende av hur mycket det byggs och samtidigt väsentlig för inriktningen på Miljö- och byggnadsförvaltningens verksamhet. Vid låg byggintensitet kommer arbetet att alltmer inriktas på att avsluta äldre ärenden. Den obligatoriska ventilationskontrollen kommer att fortsätta att följas upp. Det uppdämda tillsynsbehovet inom PBL:s område måste om ekonomin så tillåter prioriteras. Det handlar om allt från granskning av tillgänglighet till oprövade byggnationer och vanvårdade fastigheter.

Arbetet med vanvårdade hus och nedskräpade tomter har en omfattning som kräver flera års genomförande för att ett bra resultat ska kunna nås. Arbetet beräknas pågå under flera år framåt.

Livsmedelskontrollen kommer att likt tidigare år att inriktas mot att uppfylla kontrollbehovet inkl. utföra extra offentlig kontroll då livsmedelsverksamheterna inte tillfyller. Deltagande i regionala och nationella kontrollprojekt kommer att prioriteras.

Viktiga uppdrag för Miljö- och byggnadsnämnden är översynen av enskilda avloppsanläggningar så att

de verkligen uppfyller lagens krav på rening. Detta arbete sker i nära samarbete med Tekniska förvaltningen och med de samverkande kommunernas utvecklingsenheter. Ambitionen är att senast under år 2020 så ska bristerna ha åtgärdats antingen genom anslutning till kommunens ledningsnät eller till reningsanläggningar i övrigt med fullgod reningskapacitet. Viktiga verktyg utöver tillsynsverksamhet är att kommunerna kan erbjuda rådgivning och att det finns en fastställd vatten- och avloppsstrategi för de tre samverkande kommunerna.

Övriga prioriterade verksamheter är miljötillsyn, hälsoskyddstillsyn, miljöövervakning och naturvård.

Tobakstillsynen kommer att ha en relativt låg prioritet likt läkemedelskontrollen.

Administrativt så kommer förhoppningsvis under året ett nytt modernare verksamhetssystem att införas som ersättning för ett gammalt system. Det är prioriterat att göra personalen mer tillgänglig för medborgarna. Därför kommer om resurserna finns tillgängliga medborgarna kunna erbjudas fler e-tjänster. Ambitionen är att det ska tillgång på ritningar via kommunernas hemsidor. Dessa uppdrag/projekt är påbörjade under 2015.

Förhoppningsvis kommer intäktsnivåerna kunna öka genom nya taxor åtminstone inom miljöbalkens område.

Framtid

Utöver redovisade ambitioner och med beaktande av följderna av krav och förändringarna enligt ovan så kommer framtiden också att innebära ytterligare krav på service gentemot medborgarna. God kundtjänst, digitalt arkiv och 24-timmarskontoret är viktiga förändringar som ständigt är aktuella att förbättra såväl av yttre krav som av interna krav på bättre kvalitet och resursutnyttjande. Ytterligare samverkan mellan kommuner kan behöva tillgripas för att klara av uppdraget. Detta är aktuellt inte minst inom gamla Skaraborg.

Viktigt är att fortsättningsvis kunna behålla och gärna förstärka den personella kompetens som behövs för att kunna utföra de uppdrag som nämnden fått respektive kommun.

Ytterligare nya uppdrag är att förvänta. Det handlar om vad respektive kommun önskar och behöver, om vilka uppdrag som staten ålägger kommunerna inom nämndens ansvarsområden och om vilka möjligheter som nämnden kan finna för att hitta alternativa finansieringsformer.

Aktuella områden där kraven kan komma att förändras är inom byggområdet och enskilda avlopp.

INVESTERINGSBUDGET 2016 med plan 2017-2018

Investerings typer

Disponibelt - Disp	Belopp för nämnden att disponera.
Nyinvestering - Ny	Nya investeringar som medför ökade driftskostnader.
Ersättningsinvestering (Reinvestering) - Ers	Ersätter befintliga inventarier eller anläggningar.
Rationaliseringar - Rat	Investering som medför lägre driftskostnader.
Exploatering - Exp	Investeringar i samband med nya exploateringsområden innebär ökade drift- o kapi

10 - Kommunstyrelsen	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
KS kommunövergripande investeringspott	Disp samt riktat fasighetsunderhåll	5 000	5 000	5 000
KS-reserv Skolor Väst	Ny	7 000	0	0
Styr- och ledningsverktyg	Ny	1 300	0	0
Skatehall på Elvärket	Underhåll och ombyggnation	400	0	0
Summa Kommunstyrelsen:		13 700	5 000	5 000

20 - Avfallsnämnden skattefinansierat	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Täckning av Bångahagen	Ny, enligt Kf beslut 2013	0	0	0
Summa Avfallsnämnden skattefinansierat:		0	0	0

40 - Kulturavdelningen	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Inventarier	Disp	1 500		0
Summa Kulturavd:		1 500	0	0

60 - Barn- och utbildningsnämnd	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Barn- och utbildningsnämnd	Disp	2 000	2 000	2 000
Inventarier förskola/grundskola	Disp	0	0	0
Inventarier Skolor Väst	Ny	0	12 000	0
Inventarier gymnasiet	Ny	0	0	0
Summa Barn- och utbildningsnämnd:		2 000	14 000	2 000

70 - Socialnämnd	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Socialnämnd	Disp	1 000	1 000	1 000
Inventarier nytt äldreboende	Ny	0	2 000	0
Summa Socialnämnd:		1 000	3 000	1 000

81 - Miljö- och byggnadsnämnd	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
It-stöd, ärendehantering	Ny	200	0	0
Summa Miljö- och byggnadsnämnd:		200	0	0

20 - Tekniska nämnden skattefinansierat	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Fastighetsavdelningen				
Fastighetsavdelningen	Disp	5 000	3 500	3 500
Tillgänglighet	Disp	500	500	500
Energieffektiviseringsprojekt (EPC) inkl rikt fastigh u	Rat	35 000	35 000	10 000
Skolor Väst (inkl Flitiga Lisans förskola)	Ny/Ers	168 000	58 000	0
Förskola i Tidavad (Blackgården)	Ers	15 000	0	0
Summa Fastighetsavdelningen:		223 500	97 000	14 000

Gatuavdelningen				
Gatuavdelningen	Disp	6 500	4 500	4 500
Stockholmsvägen	Ny/Ers	4 000	4 000	4 000
Gärdesparken (inkl. hela bron)	Ny	3 400	850	400
Belägningsprogrammet	Ny/Ers	4 000	4 000	4 000
Trafiklösningar i samband med Skolor Väst	Ny	0	4 000	0
Cykelbanor/ upprustning av befintliga	Ny	5 600	6 500	3 800
Upprustninga av lekplatser		2 000	2 000	2 000
Tillgänglighet	Disp	1 000	1 000	1 000
Upprustning av småbåtshamnar/naturhamnar	Ny/Ers	2 500	1 000	1 000
Summa Gatuavdelningen:		29 000	27 850	20 700

Kart- och mätavdelningen				
Inventarier	Disp	250	100	250
Summa Kart- och mätavdelningen:		250	100	250

Städavdelningen				
Inventarier	Disp	200	200	200
Summa Städavdelningen:		200	200	200

Exploateringsfastigheter				
Projekt	Exp	3 000	3 000	3 000
Ekudden Smedjehagen 2005-	Exp	1 000	0	0
Hindsbergsområdet	Exp	500	500	0
Bruksgratan (Karlslunds industriområde)	Exp	1 500	500	0
Projekt Sjöstaden	Exp	1 000	1 000	1 000
Försäljning Sjölyckan, Ekudden, Västra skogen	Exp	-10 000	-10 000	-10 000
Exploatering Västra Skogen	Exp	0	0	500
Projekt Sjölyckan	Exp	10 000	10 000	10 000
Summa Exploateringsfastigheter:		7 000	5 000	4 500
Summa Tekniska nämnden skattefinansierat:		259 950	130 150	39 650

Summa skattefinansierat: 278 350 152 150 47 650

20 - Tekniska nämnden taxefinansierat	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
VA-avdelningen	Disp	20 000	20 000	20 000
Stockholmsvägen	Ny/Ers	8 000	8 000	8 000
Sjölyckan	Exp	7 000	7 000	7 000
Hindsbergsområdet	Exp	500	500	0
Bruksgratan (Karlslunds industriområde)	Exp	3 000	1 000	0
Summa Tekniska nämnden taxefinansierat:		38 500	36 500	35 000

20 - Avfallsnämnden taxefinansierat	Typ av investering Disp/Ny/Ers/Rat/Exp	2016	2017	2018
Sopkärl för utbyte	Ny/ers	0	0	0
Summa Avfallsnämnden taxefinansierat:		0	0	0

Summa taxefinansierat: 38 500 36 500 35 000

Totalt: 316 850 188 650 82 650

Rambudget 2016

Driftbudget (tkr)

	2016			2017			2018		
	Ingående RAM	Ändring	RAM med besparing o ändringar	Ingående RAM	Ändring	RAM med besparing o ändringar	Ingående RAM	Ändring	RAM med besparing o ändringar
Centrala medel samt socioekonomiska insatser	5 700	400	6 100	5 700	1 000	6 700	5 700	1 000	6 700
Resursbudgetmodell 2.0	-20 000	-550	-20 550	-20 000	-3 550	-23 550	-20 000	-3 050	-23 050
Revision	800	0	800	800	0	800	800	0	800
Kommunstyrelse	157 350	-1 291	156 059	157 350	-1 491	155 859	157 350	-1 491	155 859
Överförmyndare	1 200	0	1 200	1 200	0	1 200	1 200	0	1 200
Teknisk nämnd, skattefinansierat	49 855	-944	48 911	49 855	-944	48 911	49 855	-944	48 911
Miljö-och byggnadsnämnd	5 037	-301	4 736	5 037	-301	4 736	5 037	-301	4 736
Utbildningsnämnd	490 234	870	491 104	490 234	870	491 104	490 234	870	491 104
Socialnämnd	481 307	2 981	484 288	481 307	2 981	484 288	481 307	2 981	484 288
varav försörjningsstöd	14 050	0	14 050	14 050	0	14 050	14 050	0	14 050
Delsumma	1 171 483	1 165	1 172 648	1 171 483	-1 435	1 170 048	1 171 483	-935	1 170 548
<u>Ej fördelat i ram:</u>									
Pott för löneökningar 2014	23 000	-22 500	500	23 000	-22 500	500	23 000	-22 500	500
Pott för löneökningar 2015	25 500	-4 760	20 740	25 500	-4 760	20 740	25 500	-4 760	20 740
Pott för löneökningar 2016			19 200			19 200			19 200
TOTALSUMMA	1 219 983	-26 095	1 213 088	1 219 983	-28 695	1 210 488	1 219 983	-28 195	1 210 988

Spec. av tillägg inkl omdisp för driften

	2016		2017		2018	
	Ändring		Ändring		Ändring	
Centrala medel		400		1 000		1 000
Summa:		400		1 000		1 000
Revision						
Summa:		0		0		0
Kommunstyrelse						
RÖS	?		?		?	
AME feriepraktik		300		300		300
Resursbudgetmodell, finansiering		-516		-516		-516
Folkhögskola etc		825		825		825
Resurbudgetmodell, resursökning		4 150		3 950		3 950
Old Ox		200		200		200
Ramminskning		-6 250		-6 250		-6 250
Summa:		-1 291		-1 491		-1 491

Spec. av tillägg inkl omdisp för driften

Överförmyndare

Summa:

Teknisk nämnd

Resursbudgetmodell, finansiering
Ramökning

Summa:

Utbildningsnämnd

Resursbudgetmodell, finansiering
Ramökning
Ramökning, drogförebyggande åtgärder

Summa:

	2016		2017		2018	
	Ändring		Ändring		Ändring	
Summa:		0		0		0
Teknisk nämnd						
Resursbudgetmodell, finansiering		-984		-984		-984
Ramökning		40		40		40
Summa:		-944		-944		-944
Utbildningsnämnd						
Resursbudgetmodell, finansiering		-1 730		-1 730		-1 730
Ramökning		2 200		2 200		2 200
Ramökning, drogförebyggande åtgärder		400		400		400
Summa:		870		870		870

Spec. av tillägg inkl omdisp för driften

Socialnämnd

Resursbudgetmodell, finansiering
 Ramökning
 Ramökning, drogförebyggande åtgärder

Summa:

Miljö- o byggnadsnämnd

Resursbudgetmodell, finansiering
 Ramminskning

Summa:

	2016		2017		2018	
	Ändring		Ändring		Ändring	
	-1 719		-1 719		-1 719	
	4 300		4 300		4 300	
	400		400		400	
Summa:	2 981		2 981		2 981	
	-51		-51		-51	
	-250		-250		-250	
Summa:	-301		-301		-301	

Vision 2030

Nämndernas mål 2016

Varje år ställer sig nämnderna frågan ”Hur kan vår nämnd bidra till förverkligandet av Vision 2030?” Utifrån detta formulerar man sedan fem mål som har anknytning till ett eller flera fokusområden.

De aktuella fokusområdena fram till och med 2016 är: Boende, kommunikationer, ungdomar, lärande och besöksmål.

Arbetet med målen sker i nära anslutning till budgetarbetet för att säkerställa att det finns resurser att genomföra det man tänkt. Målen följs även upp i samband med att budgeten följs upp; det vill säga i samband med prognosarbetet samt i delårsrapport och i årsbokslut.

Nämndernas mål för 2016 års visionsarbete redovisas nedan.

Socialnämnden

Mål 1: Minskad sjukfrånvaro inom verksamheterna genom att bland annat öka medarbetarnas arbetsglädje och trivsel. Antalet sjukdagar ska minska 2016 i jämförelse med 2015.

Fokusområde: Kommunikation

Bakgrund/motivation: En hög sjukfrånvaro från arbetet har en negativ påverkan på kvaliteten och kontinuitet i arbetet, privatliv och ekonomi. Sektorn strävar efter att förebygga sjukfrånvaro och öka frisknärvaro genom att stimulera till glädje, delaktighet och stolthet. Snar återgång till arbete efter sjukdom. Vårt fokus kommer att inriktas på att minska korttidsfrånvaron.

Realism: Hög/möjlig

Mätbarhet: Mäts varje månad genom statistik. Slutmätning per 31/12 2016 får utgå från genomsnittet under året och jämföras med föregående år.

Mål 2: Minska antalet externa placering (insatser).

Fokusområde: Boende

Bakgrund/motivation: Med externa placeringar avses här placeringar vid hem för vård eller boende eller konsulentstödd familjehemsvård, som utförs av annan än kommunen. Socialnämnden vill kunna

erbjuda ett gott stöd och en god service till kommunens invånare. Genom att fortsätta utveckla egna verksamheter kan ytterligare insatser erbjudas i egen regi. Det finns en stor tilltro till medarbetarnas kompetens att ge stöd i egen regi och på hemmaplan.

Realism: Möjlig

Mätbarhet: Utfall 2014 och 2015 jämförs med utfall 2016.

Mål 3: Ökad delaktighet för brukare/klienter

Fokusområde: Kommunikation

Bakgrund/motivation: Skapa mötesplatser för ökad delaktighet, såsom brukarråd, anhörigråd, anhörigstöd, intresseföreningar mm. Enskilda ska vara delaktiga i planering och utformning av insatser och stöd, och/eller sin dagliga livsföring.

Realism: Hög

Mätbarhet: Brukarundersökningar sker genom nationella, regionala och lokala mätningar såsom Pict-O-stat och Nöjd Kund Index. Räkna antal mötesplatser, jämför 2014 och 2015 med 2016

Mål 4: Utöka inslaget av frivilligarbete och externa aktörer såsom studieförbund.

Fokusområde: Kommunikation

Bakgrund/motivation: Samverkan ska utvecklas med flertalet föreningar, frivilligorganisationer och studieförbund. Socialnämndens verksamheter ska sträva efter frivilliga som arbetar för att bidra med glädje och gemenskap för andra människor.

Att betyda något för någon annan förebygger många negativa konsekvenser som annars skulle kommit av ensamhet och passivitet.

Realism: Möjlig

Mätbarhet: Manuellt räkna antalet aktiviteter, arrangemang, insatser mm och jämföra mellan 2015 och 2016

Mål 5: Minska verksamheternas negativa miljöpåverkan.

Etappmål 2016: Minska antalet mil i bil.

Fokusområde: Besöksmål och lärande

Bakgrund/motivation: Genom att arbeta för ekologisk hållbarhet blir kommunen ett mer attraktivt besöksmål. Utgångspunkten finns i handlingsplan för miljömålsarbetet inom sektor stöd och omsorg.

Realism: Möjlig

Mätbarhet: Minska bilanvändning i tjänsten, öka it-baserade mötes- och konferensformer samt andra e-tjänster som nattfrid och distansmöten via internet. Antalet mil 2015 jämförs med antalet mil 2016.

Kommunstyrelsen

Mål 1: Höja beredskapen vid förfrågan från exploatör.

Etappmål 2016: Utveckla en väg in/lots

Fokusområde: Boende

Bakgrund/motivation: I KF:s beslut Kf § 55 2015 gavs uppdrag att ta fram tomtmark för bostadsbebyggelse i samtliga kransorter. Stadsplaneavdelningen och mark- och

exploateringsavdelningen anser att kostnaden och arbetsinsatsen för detta arbete är för stor i förhållande till den efterfrågan som finns. Mer effektivt, såväl kostnadseffektivt som tidseffektivt borde vara att ha en snabbfotad organisation som agerar vid förfrågningar. Målet är att höja beredskapen i sektor samhällsbyggnad så att man vid förfrågan från exploatör, snabbt agerar med en detaljplaneläggning enligt planprocessen och genomförande med syfte att skapa nya bostäder och verksamheter (en väg in/lots).

Realism: Möjlig. En förutsättning för en snabb och säker planhantering för att vara duktiga på att ro alla projekt i hamn. Projekt behöver identifieras, planeras och genomföras med samtliga aktörer inom sektor samhällsbyggnad.

Mätbarhet: Nöjda kunder som upplever att de får ett bra bemötande och säker och tydlig planhantering/bygglovshantering inom rimlig tid. Utvärderingsfrågor ställs till exploatör i samband med att planhantering/-bygglovshandlingen är klar.

Mål 2: Revidera översiktsplanen (ÖP)

Fokusområde: Boende

Bakgrund/motivation: Mariestad har en inaktuell översiktsplan som behöver revideras. De tematiska tilläggen behöver inarbetas: vindkraftsplanen, landsbygdsstrategin, LIS och FÖP för tätorten.

Realism: Ja, kräver att allokeras redan befintliga resurser för att arbeta med revidering av ÖP. Det innebär en prioritering bland planuppdrag.

Mätbarhet: Presentation av reviderad ÖP för kommunstyrelsen under hösten 2016

Mål 3: Ökad frisknärvaro:

De anställda ska uppleva sin hälsa som god och trivas på sin arbetsplats.

Etappmål 2016: Frisknärvaron ska vara minst 95 %

Fokusområde: Boende, ungdomar och lärande

Bakgrund/motivation: Mariestads kommun som arbetsgivare vill attrahera nya medarbetare och engagera och motivera befintliga medarbetare att utveckla kommunen. Genom ett tydligt och entusiasmerande ledarskap, med stöd av vårt samverkanssystem, vill vi öka våra medarbetares delaktighet och engagemang samt använda och utveckla deras kompetens. Tydliga mål och uppdrag, intressanta arbetsuppgifter, god upplevd hälsa, trivsel i arbetsgruppen och kompetensutveckling är viktiga faktorer.

Realism:

- För att höja värdet av upplevd hälsa och öka frisknärvaron/minska sjukfrånvaron behövs en förstärkning av de hälsoutvecklande insatserna. Aktiviteter planeras vilka bedöms innebära behov av investering om ca 5 mnkr ”brutto”.

Mätbarhet: Månatlig uppföljning av sjukfrånvaro och hälsa (utdata från PA systemet). Rapportering i delårsbokslut och bokslut. Analyser via hälsosamtal.

Mål 4: Öka antalet eftergymnasiala utbildningsplatser – KY och högskole-/universitetsutbildningar

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Stärka kunskapskapitalet i området samt att tillfredsställa delregional kompetensförsörjningen.

Realism: Målet är realistiskt under förutsättning att inga ekonomiska neddragningar sker.

Mätbarhet: Verksamheten har utökats med en YH-utbildning och en distansutbildning.

Mål 5 (preliminärt): Öka samordning och marknadsföring av aktiviteter i stadskärnan mellan föreningar, handeln och kommunen.

Etappmål 2016: 1. Utveckla en app plattform där marknadsföring av evenemang är en första del

2. Tillsätt en resurs – 50 % tjänst för att samordna och utveckla app plattformen

Fokusområde: Boende och besöksmål

Bakgrund/motivation: Kommunens turistwebbsida samlar information om evenemang, aktiviteter, sevärdheter, boenden mm. Dessa marknadsförs sedan på många olika sätt, bl a på sociala medier, **i en platsstyrd app**, magasin, annonser och trycksaker.

Det finns behov av att samla information om evenemang + andra tjänster som t ex nyheter från kommunen, e-tjänster, låna e-böcker, handlarnas sida för marknadsföring mm. För att skapa en samlad plats för detta föreslås en lösning liknande Karlstads kommun - en app plattform.

Realism: En app plattform kostar ca 100 tkr i inköp. För att bygga upp app plattformen och kontinuerligt samordna och utveckla den kräver en resurs på ca 50 % (del av tjänst).

Mätbarhet: En app plattform är inköpt och evenemang finns på plats i appen som ett första steg.

En resurs (del av tjänst) finns på plats för att samordna och utveckla app plattformen.

Barn- och utbildningsnämnden

Mål 1: Alla barn/elever/studerande/matgäster ska känna sig trygga i utbildningsnämndens verksamheter.

Fokusområde: Ungdomar och lärande

Bakgrund/motivation: Skolans sociala mål uttrycks i kap 5 Skollagen, Trygghet och studiero, och kap 6, Åtgärder mot kränkande behandling, samt i Läroplanerna kap 1, Skolans värdegrund och uppdrag, och kap 2 under Normer och värden. Hänvisning kan också göras till FN:s konvention om barnets rättigheter. Målet är viktigt eftersom det påverkar elevens lärande och kunskapsutveckling.

Realism: Målet är så viktigt att det inte går att ha en annan målsättning oavsett budget och resurser. Vi är medvetna om att det är svåruppnåeligt men måste arbeta mot den målsättningen.

Mätbarhet: Årlig enkät till vårdnadshavare och elever. Vuxna åter tillsammans med eleverna (stickprovskontroller). Hälsosamtal med alla elever i förskoleklass, årskurs 4, 7 grundskola, årskurs 1 gymnasieskola. Antal anmälda kränkningar utgångsläge. Uppföljning av enheternas plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Mål 2: Öka likvärdigheten mellan flickors och pojkars resultat på nationella prov och betyg.

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Fokus på inkludering och anpassningar i undervisningen för att alla elever ska nå målen. Fortsatt fortbildning inom formativ bedömning, kunskapsspridning gällande anpassningar och kollegialt lärande. Dokumentation är en förutsättning för kvalitetssäkring inom detta område.

Realism: Ja

Mätbarhet:

Nationella prov åk 3 grundskola
Nationella prov åk 6 grundskola
Nationella prov åk 9 grundskola
Nationella prov åk 1 gymnasieskola
Betyg åk 6 grundskola
Betyg åk 9 grundskola
Betyg åk 1 gymnasieskola
Pedagogisk personal

Mål 3: Ökad genomströmning av studerande vid vuxenutbildningen

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Fokus på inkludering och anpassningar i undervisningen för att alla studerande ska nå målen. Fortsatt fortbildning inom formativ bedömning, kunskapsspridning gällande anpassningar och kollegialt lärande. Dokumentation är en förutsättning för kvalitetssäkring inom detta område.

Realism: Ja, dock krävs viss organisering kring stödinsatser som idag saknas inom vuxenutbildningen. Detta kan på kort sikt leda till att

färre elever tas in, men att fler av dessa klarar sina studier enligt plan.

Mätbarhet: Antal studerande som följer sin studieplan.

Mål 4: Verksamheten ska vara inkluderande.

Etappmål för 2016:

All personal ska bedriva ett inkluderande arbetssätt

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Det sektorsövergripande målet 14/15. Skollag och läroplan uttrycker tydligt att skolan ska ha ett inkluderande arbetssätt. Projektet fullföljda studier har synliggjort brister och det finns även brister vid överlämningar mellan stadier. Utifrån Skolinspektionens synpunkter framkom att Mariestads skolor har en exkluderande kultur. Fokus på inkludering i sektor utbildnings verksamheter förutsätter väl genomarbetade, förankrade och tillämpade rutiner och arbetssätt, samt möjligheter att följa upp dessa. Dokumentation är en förutsättning för kvalitetssäkring inom detta område.

Realism: Ja

Mätbarhet: Alla skolor har och arbetar efter lokal elevhälsoplan som utgår från den centrala elevhälsoplanen

All dokumentation i elevärenden sker i elevakten i PMO

All frånvaro registreras

Antalet särskilda undervisningsgrupper

Utvärdering av elevhälsoteamens arbete

Uppföljning av uppdragshandlingar

Uppföljning via kvalitetsverktyget

Genomförda fokusgrupper

Mål 5: Öka samverkan mellan skola och arbetsliv

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Fokus på samarbete med näringslivet och offentlig sektor. Skapa en helhet för eleven och ett sammanhang mellan utbildning och arbetsliv. Även när det gäller rekrytering till gymnasieutbildningarna är detta ett bra samarbete.

Realism: Ja. Dock krävs tid avsatt i lärares tjänster för att utveckla samarbetet.

Mätbarhet: Genom att mäta antal träffar samt utvärdera dessa. Samtliga yrkesprogram ska ha etablerade lokala programråd med möten minst två gånger/termin.

Miljö- och byggnadsnämnden

Mål 1: Förbättra tillgängligheten på telefon samt främja kontakterna mellan kunder och personal på Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Etappmål 2016: Svar eller återkoppling på inkommande samtal via telefon till Miljö- och byggnadsnämnden och dess förvaltning via växel eller direktnummer, ska kunna ges senast inom 3 arbetsdagar.

Fokusområde: En naturlig mötesplats

Bakgrund/motivation: Undersökningar inom ramen för KKiK har visat på bristande tillgänglighet när det gäller kontakterna med Miljö- och byggnadsförvaltningen. Personalen har varit svåråtkomlig på telefon och svaren har i vissa fall dröjt.

Realism: Miljö- och byggnadsnämndens förvaltning har infört rutiner som förbättrar tillgängligheten. De risker som finns att inte nå målet är främst sjukdom eller vakanser. De ändrade rutinerna inriktas mot att kunna ge mer information via hemsidor, via växeln och via receptionerna så att behoven av att ringa minskar. Inkommande telefonsamtal hanteras så att det finns bevakningsrutiner så att man ringer upp.

Mätbarhet: Målet följs upp genom stickprovskontroller av att rutinen följs. Det handlar till exempel om att gå in och läsa av slumpmässigt utvalda röstbrevlådor och uppföljning i telefonstatistiken som presenteras på Navet. Resultatet kan också komma bli belyst i kommande KKiK-undersökningar.

Mål 2: Förbättra tillgängligheten för svar på e-post samt främja kontakterna mellan kund och personal på Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Etappmål 2016: Svar eller återkoppling på frågor via e-post som kommer in till Miljö- och byggnadsnämnden och dess förvaltning på den officiella e-postadressen mbn@mariestad.se ska kunna ges senast inom 3 arbetsdagar.

Fokusområde: Kommunikationer

Bakgrund/motivation: Undersökningar inom ramen för KKiK (Kommunens Kvalitet i Korshuset) har visat på bristande tillgänglighet när det gäller kontakterna med Miljö- och byggnadsförvaltningen. Personalen har varit svåråtkomlig på telefon och svaren på e-post har i vissa fall dröjt.

Realism: Miljö- och byggnadsnämndens förvaltning har infört rutiner som förbättrar tillgängligheten. De risker som finns att inte nå målet är främst sjukdom eller vakanser. De ändrade rutinerna inriktas mot att kunna ge mer information via hemsidor, via växeln och via receptionerna så att behoven av att ringa minskar. Inkommande telefonsamtal hanteras så att det finns bevakningsrutiner så att man ringer upp.

Mätbarhet: Målet följs upp genom stickprovskontroller av att framtagna rutiner för e-post följs. Resultatet kan också komma bli belyst i kommande KKiK-undersökningar. Bevakningen av att svar ges i tid kommer att göras på gruppmötena för respektive ämnesområde.

Mål 3: Öka förståelsen för de samverkande kommunernas olika behov och vikten av just samverkan

Fokusområde: Lärande

Bakgrund/motivation: Det finns ett behov av ökad förståelse för nyttan och behovet av samverkan kommunerna emellan. Målgruppen är såväl politiker som medborgare i övrigt i de tre samverkande kommunerna. Motivet för bättre samverkan är både en fråga om ekonomiska fördelar och om kompetensförsörjning. Viktigt är också att visa respekt för kommunernas olikheter men också att dra nytta av kommunernas likheter och gemensamma behov.

Realism: Det krävs sannolikt mer möten, gemensam planering och samverkansprojekt, men resultatet bör kunna bli att arbetet blir bättre utfört. En ingrediens i arbetet kommer att vara mer frekvent samverkan mellan kommunledningarna och Miljö- och byggnadsnämnden. Även ren information om Miljö- och byggnadsnämndens verksamhet torde öka möjligheterna att uppnå målet om ökad förståelse. Om detta är realistiskt med hänsyn taget till annat som kräver att tid avsätts får verkligheten utvisa.

Mätbarhet: Dokumentera de möten, information och aktiviteter som genomförs. Dokumentationen görs i Miljö- och byggnadsförvaltningens ärende- och verksamhetssystem.

Mål 4: Ökad tillsyn för förbättrad tillgänglighet.

Fokusområde: Besöksmål

Bakgrund/motivation: Det finns ett behov av att förbättra tillgängligheten bland annat till besöksmålen i de tre kommunerna. Miljö- och byggnadsnämnden har ett uppdrag att bedriva tillsyn över tillgängligheten och att enkelt avhjälpta hinder tas bort. Detta regleras i plan- och bygglagen.

Realism: Förutsättningen för att detta ska lyckas är att det finns tid och personal för denna tilltänkta prioritering/detta uppdrag. Tillsynen kan idag inte finansieras genom avgifter utan måste skattefinansieras.

Mätbarhet: Målet följs upp genom att räkna de tillsynsaktiviteter som utförts och som dokumenterats i Miljö- och byggnadsförvaltningens ärende- och verksamhetssystem.

Mål 5: Ökad tillsyn för en vackrare och välvårdad bebyggelsemiljö

Fokusområde: Besöksmål

Bakgrund/motivation: Det finns ett behov av att på sina ställen förbättra bebyggelsemiljön i de tre kommunerna. Lagstiftningen ställer krav på att hus, tomter och naturen hålls i vårdat skick. Aktuella lagar för Miljö- och byggnadsnämndens tillsyn är plan- och bygglagen och till viss del miljöbalken.

Realism: Förutsättningen för att detta ska lyckas är att det finns tid och personal för denna tilltänkta prioritering. Tillsynen kan idag inte när det gäller tillsynen enligt plan- och bygglagen finansieras genom avgifter utan måste skattefinansieras.

Mätbarhet: Målet följs upp genom att räkna de tillsynsaktiviteter som utförts och som dokumenterats i Miljö- och byggnadsförvaltningens ärende- och verksamhetssystem.

Avfallsnämnden

Mål 1: Ökad kunskap och engagemang kring avfallsminimering, insamlingssystemens funktion och materialåtervinningens betydelse för ett hållbart samhälle, som leder till en beteendeförändring.

Målet innehåller 2 punkter för uppföljning. Ökad kunskap och beteendeförändring

1. Ökad kunskap kring avfallsminimering, insamlingssystemens funktion och materialåtervinningens betydelse för ett hållbart samhälle.
2. Beteendeförändring i form av minskade avfallsmängder

Fokusområde: Lärande och boende

Bakgrund/motivation: Kommunens andel av insamlat förpackningsmaterial har stor potential att öka. Kommande förändringar inom avfallshanteringen kräver ökad kunskap och beteendeförändringar hos befolkningen för att utveckla ett hållbart samhälle.

Flertalet målsättningar finns inom området både på nationell och EU nivå

- Mål i kommunens renhållningsordning om avfallsminimering
- Nationella avfallsplanen
- Nationella miljömål
- Eu:s direktiv om avfall

Målet kan återvinnas och drivas under en 3-års period.

Realism: Målet är realistiskt, det ingår i nämndens uppdrag och ryms i befintlig budget.

Mätbarhet:

1. Enkätundersökningar, före och efter riktade informationsinsatser och aktiviteter till olika kundgrupper.
2. Plockanalys av hushållens restavfall för mätningar före och efter målets aktivitetstid. Plockanalysen ska belysa mängden återvinningsmaterial, farligt avfall och organiskt material (mat) i restavfallet. Enkätundersökning och plockanalys behöver göras även under 2015 för att få fram ett utgångsläge.

Tekniska nämnden

Mål 1: Bibehålla tillräckligt antal gästplatser (båt och husbil) samt tillhandahålla god service.

Fokusområde: Boende, Kommunikation, Besöksmål

Bakgrund/motivation: Gästplatser för både båtar och husbilar finns och kan utvecklas ytterligare inom MTG-kommunerna. Behovet av båt- och husbilsplatser styrs av antalet besökande under högsäsong. Förvaltningen redovisar årligen behovet av förändring vad gäller antal platser, service och placering.

Realism: Ja. Platser finns redan idag och det är viktigt att följa upp behovet av gästhamns- och husbilsplatser. En första enkätundersökning genomfördes under år 2012 i Mariestad.

Mätbarhet: "Tillräckligt antal" mäts genom dialog med arrendatorer, privata aktörer och kommunens egna mätningar. "God service" mäts löpande under säsongen 2016 med hjälp av en enkät till besökare. För att nå målet ska betyget vara ≥ 5 på en tiogradig skala.

Mål 2: God skötsel av det offentliga rummet (gräsytor, sommarblommor, papperskorgar, lekplatser m.m. samt städning i centrala delar) i

MTG-kommunerna. Det ska upplevas som välvårdat.

Fokusområde: Boende och besöksmål

Bakgrund/motivation: Skötsel av det offentliga rummet är viktig för intrycket av centralorterna. Målet bidrar bland annat till att: Mariestad, Töreboda, Gullspång och Hova utvecklas i enlighet med kommunernas utvecklingsambitioner. Med centrala delar avses i Mariestad området mellan järnvägen och Tegelvägen/Gärdesgatan samt längs Stockholmsvägen och Göteborgsvägen. I Töreboda avses området längs kanalen, Töreshovsområdet samt området mellan kanalen och Kilsgatan, Klockaregatan och Borrebodagatan. I Gullspång avses områdena kring Storgatan, Göta holme och vårdcentrum. I Hova avses Torggatan resp Järnvägsgatan, Riddarparken och Turistbyrån.

Realism: Målets realism och målnivå är beroende av vilket ekonomiskt utrymme som finns för denna verksamhet. Målet är dessutom rörligt och förväntningarna kan öka.

År 2014 och 2015 tillsattes temporära extra resurser för detta i form av säsongsanställda. Även under år 2015 har detta lösts tillfälligt. Inför budget 2016 behöver bemanningen under den skötselintensiva delen av året lösas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Mätbarhet: Mäts årligen genom webenkät till invånarna alternativt i samband med andra utvärderingar. Utvärderingen bör ske under hösten. Målet är att betyget ska vara ≥ 5 på en tiogradig skala eller motsvarande. Måluppfyllelsen mäts även genom enkätundersökningen "Kritik på teknik" (SKL) som genomförs vart tredje år och närmast under år 2016.

Mål 3: Höja säkerheten på kommunens gång- och cykelvägar. De ska upplevas som säkra och trygga.

Fokusområde: Boende, besöksmål och kommunikation

Bakgrund/motivation: Säkra och trygga gång- och cykelvägar inom MTG-kommunerna är viktigt då de nyttjas av oskyddade trafikanter. Bra gång och

cykelvägar bidrar till att kommunernas miljömål kan uppnås. Kommunens arbete inriktas mot att säkra och trygga gång- och cykelvägar omfattar belysning, vinterväghållning, håll och ojämnheter och trafiksäkerhet.

Realism: Kommunen genomför åtgärder för att utveckla gång- och cykelvägarna i kommunen. Standarden på befintliga gång- och cykelvägar är bitvis dålig i nuläget varför både underhålls- och investeringsåtgärder krävs. Arbete ska utföras enligt fastställd reinvesteringsplan.

Mätbarhet: Mäts årligen genom webenkät till invånarna alternativt i samband med andra utvärderingar. Utvärderingen bör ske under hösten. Målet är att betyget ska vara ≥ 5 på en tiogradig skala eller motsvarande. Måluppfyllelsen mäts även genom enkätundersökningen "Kritik på teknik" (SKL) som genomförs vart tredje år och närmast under år 2016.

Mål 4: Kommunen ska minska energianvändningen med minst 1,5 % per år.

Fokusområde: Boende

Bakgrund/motivation: Energieffektivisering är viktig både av miljö och ekonomiska skäl

Realism: Energieffektiviseringsarbete bedrivs löpande både inom fastighetsverksamheten och som ett led i kommunens energieffektiviseringsstrategi.

Mätbarhet: Energianvändningen följs upp löpande. Målet avser graddagskorrigerad energianvändning (kWh/m^2) för både kommunens ägda och inhyrda lokaler. I nuläget följer vi endast upp ägda lokaler exkl. fritidsfastigheter i Mariestad.

Mål 5: Ett tillgängligare MTG: Under året ska minst 50 % av de inventerade enkelt avhjälpna hindren ha åtgärdas i respektive kommun.

Fokusområde: Boende och besöksmål

Bakgrund/motivation: Genom att åtgärda HIN "enkelt avhjälpna hinder" i den byggda miljön underlättar vi för barn, äldre och människor med olika funktions-nedsättning att ta sig fram och

använda lokaler och allmänna platser. Kravet på att avhjälpna enkelt avhjälpna hinder finns i 8 kap 2 § andra stycket och 12 § andra stycket PBL, plan- och bygglagen

Realism: Handlingsplaner för HIN antogs av Tekniska nämnden samt Kommunstyrelserna våren 2012 med målet att enkelt avhjälpna hinder ska vara åtgärdade 2016. Målet kräver att tillräcklig arbetstid avsätts.

Mätbarhet: Målet följs upp genom att en prognos per delår lämnas in på hur många enkelt avhjälpna hinder som åtgärdats.

Mål 6: Långsiktig strategi för hur kommunerna kan hantera frågor kring Vatten och avloppsförsörjning på landsbygden i inom s.k. större sammanhang.

Fokusområde: Boende, kommunikation och besöksmål

Bakgrund/motivation: Kommuner har enligt Lag om allmänna vattentjänster (2006:412) ansvaret att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till människors hälsa eller miljö. Ett större sammanhang är ett samlat område som omfattar minst 15 till 20 fastigheter. Det gäller både befintlig och ny bebyggelse. Vid detta förhållande ska kommunen bestämma ett verksamhetsområde och se till att behovet snarast tillgodoses genom en allmän va-anläggning. Det behövs en samlad strategi för hur MTG-kommunerna ska hantera dessa frågeställningar för att kunna vara ett underlag inför beslut i enskilda ärenden.

Realism: Underlag och generell kunskap finns. Målet kräver att tillräckliga arbetsinsatser kan tillföras projektet och att det finns en politisk förankring om uppdraget i de tre samverkanskommunerna om arbetets prioritet.

Mätbarhet: Plan för hantering av vatten och avlopp på landsbygden ska finnas antagen i kommunfullmäktige i samtliga tre kommuner senast i december 2016.